R A P O R T

NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

z badania sprawozdania finansowego uzupełniający opinię

”FERRUM” S. A.

w Katowicach, ul. Porcelanowa 11

1. Badaniem objęto sprawozdanie finansowe za okres
   od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.,
   w okresie od 23 października 2008 r. do 25 marca 2009 r. z przerwami

2. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadził biegły rewident
   Anna Jeziorska-Hesse nr ewid. 9455/7065, zam. w Zawierciu, ul. Klonowa 7/31

3. Skład Zarządu ”Ferrum” S.A. był następujący:
   - Prezes Zarządu - pan Jan Waszczak,
   - Wiceprezes Zarządu - pan Tadeusz Kaszowski.

4. Głównym Księgowym w roku 2008 był pan Stanisław Głowacki.

5. Skład Rady Nadzorczej w okresie za który badano sprawozdanie finansowe był następujący:
   - w okresie od 1.01.2008r. do 18.06.2008r. Przewodniczący – Konrad Miterski,
     Z-ca Przewodniczącego – Jerzy Woźniak,
     Sekretarz – Sławomir Bajor,
     Członek – Krzysztof Jeznach,
     Członek – Dariusz Czech.
   - w okresie od 18.06.2008r. do 31.12.2008r. Przewodniczący – Konrad Miterski,
     Z-ca Przewodniczącego – Jerzy Woźniak,
     Sekretarz – Sławomir Bajor,
     Członek – Andrzej Krawczyk,
     Członek – Krzysztof Bilkiewicz.

A. CZĘŚĆ OGÓLNA

I. Forma prawna jednostki, adres siedziby

”Ferrum” jest spółką akcyjną, której siedzibą są Katowice, ul Porcelanowa 11.

II. Przedmiot działania

Przedmiotem działalności spółki jest głównie:

- PKD 27, 22, Z, produkcja rur stalowych,
- PKD 28, 21, Z, produkcja cystern, pojemników i zbiorników metalowych,
- PKD 28, 51, Z, obróbka metali i nakładanie powłok na rury stalowe,
- PKD 28, 11, produkcja konstrukcji metalowych i ich części.

Rzeczywisty przedmiot działalności zgodny jest z nadanym numerem REGON, zapisami w statucie spółki i zgłoszeniem do Krajowego Rejestru Sądowego.

III. Podstawa prawna działalności

1) Akt notarialny z dnia 8.03.1995 r., repertorium A nr 2736/95, sporządzony przed notariuszem Pawłem Błaszczykiem w Kancelarii Notarialnej w Warszawie, ul. Długa 31,
2) Akty notarialne zmieniające treść statutu spółki.
   Ostatnia zmiana miała miejsce dnia 10 maja 2007 r. – akt notarialny repertorium A nr 7465/2007, sporządzony przez notariusza Annę Słupińska-Mitas z Kancelarii Notarialnej w Katowicach przy ul. Mickiewicza 15;
3) Ustawa z dnia 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037 z późn. zmianami);

   Spółka powołana została na czas nieokreślony.

IV. Organ rejestrowy i data wpisu do rejestru

Wpis do Rejestru Przedsiębiorców dokonany został na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Katowicach Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 19 listopada 2001 r. – sygn. KA.VIII NS-REJ.KRS/603/04/821 pod numerem KRS 0000063239.

Aktualny odpis z rejestru przedsiębiorców pochodzi z dnia 4.02.2009 r. i zawiera ostatni wpis z dnia 3.07.2008 r.

Rejestracja podatkowa i statystyczna

NIP PL 6340128794	- zaświadczenie z dnia 25.02.2005 r.
REGON 272581760	- zaświadczenie z dnia 2.02.2005 r.

V. Wysokość kapitału zakładowego

Na dzień 31.12.2008 r. kapitał podstawowy wynosił 75.838.648,68 zł. Stanowiły go wyłącznie akcje zwykłe na okaziciela w ilości 24.543.252 szt., o wartości nominalnej 3,09 zł. każda. Kapitał, zgodnie z literą prawa, został w całości objęty i pokryty.

W roku 2008 kapitał podstawowy został podwyższony zgodnie z postanowieniem sądowym z dnia 14 stycznia 2008 roku Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach w drodze dodatkowej emisji akcji serii E w ilości 12.271.626 sztuk. Wartość kapitału zakładowego zwiększyła się o 37.919.324,34 zł.
Dnia 18 czerwca 2008 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy ”Ferrum” S.A. powzięło uchwałę (nr XVI/2008) w sprawie wyrażenia zgody Zarządowi Spółki do nabywania akcji własnych w celu ich dobrowolnego umorzenia. Do dnia 31.12.2008 roku spółka nabyła akcje własne w ilości 37.478, które do zakończenia procesu nabywania prezentuje w pozostałych należnościach.
Umorzenie nabytych akcji własnych nastąpi na podstawie decyzji sądu po zakończeniu nabywania akcji, zgodnie z umową zawartą w dniu 20 października 2008 r. z Beskidzkim Domem Maklerskim S.A. w Bielsku-Białej, który pośredniczy w transakcji nabywania akcji.

Struktura akcjonariatu na 31.12.2008 r. przedstawiała się j. n.:

Akcjonariusze	*Ilość akcji*	Udział % ilości akcji
- BSK Return S.A. wraz z jednostkami z grupy kapitałowej	7.817.148	31,85
- Nystal S.A.	6.167.418	25,13
- pozostali akcjonariusze	10.558.686	43,02
Razem:	24.543.252	100,0

Każdej akcji odpowiada jeden głos na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki ”Ferrum” S.A.

VI. Wielkość średniego zatrudnienia w okresie badanym – 450 osób

VII. Informacje dotyczące Zarządu

W roku 2008 i do dnia zakończenia badania nie wystąpiły zmiany w Zarządzie Spółki. Skład Rady Nadzorczej w roku 2008 był pięcioosobowy, z czego 4 osoby pełniły funkcje przez cały rok. Zmienił się członek Rady Nadzorczej:

- w okresie od 1.01.2008r. do 18.06.2008r. był pan Dariusz Czech
- w okresie od 18.06.2008r. do 31.12.2008r. był pan Krzysztof Bilkiewicz

VIII. Zbadane sprawozdanie finansowe sporządzone

za okres od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r., składa się z:

- bilansu sporządzonego na dzień 31.12.2008 r., który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 310.315.168,60 zł.,
- rachunku zysków i strat za okres obrotowy od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. wykazujący zysk w kwocie 5.573.549,47 zł.,
- zestawienia zmian w kapitale własnym wykazującego zwiększenie kapitału własnego o kwotę 43.492.873,81 zł.,
- rachunku przepływów pieniężnych wykazującego zmniejszenie stanu środków pieniężnych netto w ciągu roku obrotowego na sumę 2.133.193,99 zł.,
- informacji dodatkowych o przyjętych zasadach rachunkowości oraz innych informacji objaśniających.

IX. Podstawą badania sprawozdania finansowego

jest umowa Nr 37/08/09 z dnia 17 lipca 2008 r. zawarta pomiędzy ”Ferrum” S. A. w Katowicach ul. Porcelanowa 11 a MW RAFIN Marian Wcisło Biuro Usług Rachunkowości i Finansów Spółką Jawną z siedzibą w Sosnowcu, Al. Zwycięstwa 3, wpisanym na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów pod nr 3076.

Umowa ta została zawarta w wykonaniu Uchwały Nr 2/VI/08 Rady Nadzorczej ”Ferrum” S.A. podjętej na posiedzeniu w dniu 26.06.2008 r. Upoważnienie Rady Nadzorczej do wyboru audytora wynika z art. 20 ust. 2, p. 1 Statutu Spółki.

Podmiot uprawniony, jak i biegły rewident są niezależni od badanej jednostki.

X. Kierownik jednostki złożył wszystkie żądane przez biegłego rewidenta oświadczenia, wyjaśnienia i informacje

W czasie badania nie nastąpiły ograniczenia zakresu ani metod badania.

XI. Sprawozdanie finansowe jednostki za ubiegły okres obrotowy

1. Było badane przez MW RAFIN Marian Wcisło Biuro Usług Rachunkowości i Finansów Spółka Jawna z siedzibą w Sosnowcu i uzyskało opinię bez zastrzeżeń.
2. Zostało zatwierdzone przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki "Ferrum" S.A. Uchwałą nr III/2008 w dniu 18 czerwca 2008 r.
3. Bilans zamknięcia został wprowadzony do ksiąg okresu badanego jako bilans otwarcia.
4. Uchwałą nr V/2008 z dnia 18 czerwca 2008 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie "Ferrum" S.A. postanowiło przeznaczyć zysk netto za rok 2007 w wysokości 7.294.341,28 zł w całości na kapitał zapasowy spółki.
5. Zostało ogłoszone w Monitorze Polskim "B" z dnia 4 grudnia 2008 r., nr 1927, poz. 10916.
6. Zostało złożone w sądzie rejestrowym dnia 26.06.2008 r.
7. Do Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu zostało przekazane dnia 25 czerwca 2008 roku.

XII. Wnioski i zalecenia biegłych rewidentów z badania sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy nie występowały.

XIII. Jednostka nie była w ciągu roku objęta kontrolą przez organy zewnętrzne

w zakresach, które związane byłyby z prowadzeniem ksiąg rachunkowych oraz innych, wyniki których mogłyby wpłynąć na zmianę danych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym za rok 2008.

XIV. Jednostki powiązane wg stanu na dzień bilansowy

Na dzień bilansowy 31.12.2008 r. jednostką zależną była spółka – Zakład Konstrukcji Spawanych Ferrum S.A. z siedzibą w Katowicach, w której "Ferrum" S.A. posiada 100% udziałów i 100% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

B. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA RAPORTU

I. Prawidłowość stosowanego systemu rachunkowości

1. Począwszy od roku 2005, ”Ferrum” S.A. sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z regulacjami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz związanymi z nimi interpretacjami.

2. Obowiązująca w spółce polityka rachunkowości obejmuje:
   - Dokumentację Przyjętej Polityki Rachunkowości,
   - Zakładowy Plan Kont.

   Polityka rachunkowości wprowadzona została Uchwałami Zarządu ”Ferrum” S.A. nr 100/V/08 oraz nr 101/V/08 z dnia 9.01.2008 r.

   Dnia 18 grudnia 2008 r., w wykonaniu Uchwały nr 151/V/2008 został wprowadzony do polityki rachunkowości aneks nr 1 uzupełniający zasady rachunkowości w zakresie nieruchomości inwestycyjnych.

   Bieżące aktualizacje przepisów z zakresu prawa bilansowego i podatkowego wprowadzane są na bieżąco pismami okólnymi.

3. Zastosowana w jednostce polityka rachunkowości w zakresie fakultatywnych rozwiązań zalecanych przez MSSF/MSR dostosowana została do profilu i specyfiki działalności firmy.

   Zagadnienia, które nie znalazły uregulowań w międzynarodowych standardach rachunkowości, w tym w szczególności:
   - sposób przeprowadzenia inwentaryzacji,
   - sposób sporządzania dowodów księgowych i prowadzenia ksiąg rachunkowych,
   - archiwizacja zasobów informacyjnych rachunkowości,
   - zatwierdzanie, udostępnianie i ogłaszanie sprawozdań finansowych

   są w spółce prowadzone zgodnie z wytycznymi ustawy o rachunkowości, kodeksem spółek handlowych i obowiązującymi uregulowaniami polskiego prawa gospodarczego.

4. Operacje gospodarcze są prawidłowo dokumentowane. Bieżące zapisy w księgach rachunkowych wynikają z zadekretowanych i zaakceptowanych dokumentów

księgowych. Dokumenty będące przedmiotem księgowania poddawane są kontroli formalnej, merytorycznej i rachunkowej.

5. Badanie wykazało rzetelność, bezbłędność i sprawdzalność w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym:
   - funkcjonowania kont syntetycznych i analitycznych,
   - zasad ewidencji, rozliczania i kalkulacji kosztów,
   - systemu ochrony oraz archiwizacji danych księgowych.

   Księgi rachunkowe prowadzone są techniką komputerową, obsługiwaną przez programy firmy Computer System For Business International S.A. z Warszawy. ”Ferrum” S.A. korzysta z oprogramowania użytkowego PRO/MIS obejmującego program finansowo – księgowy i moduły z nim współpracujące na podstawie umowy licencyjnej nr 53/95/PM/KAT zawartej w dniu 27 września 1995 r.
   Podstawę zapisów w księgach rachunkowych stanowi program ewidencji finansowo – księgowej, wspomagany przez dane z modułów z nim współpracujących.

6. Stosowany system informatyczny wymusza zachowanie obowiązujących reguł księgowości, zarówno w zakresie zachowania okresów obrachunkowych jak i formy oraz terminu obiegu dokumentów księgowych. W spółce znajduje się dokumentacja modułów programu komputerowego wykorzystywanych w księgowości. Przetwarzanie danych za pomocą komputera w stosowanych przez jednostkę programach informatycznych jest bezpieczne.

7. Księgi rachunkowe prowadzone są bieżąco, rzetelnie i sprawdzalnie. Sposób, w jaki są prowadzone sprawia, że informacje dostarczane przez księgi oddają prawdziwy obraz firmy.

II. Działanie w jednostce systemu kontroli wewnętrznej powiązanej z systemem rachunkowości

W spółce istnieje podział obowiązków związanych z dyspozycją, wykonaniem i rejestracją operacji gospodarczych.
Kontrola funkcjonalna, która obowiązuje w ”Ferrum” S.A. oparta jest przede wszystkim o instrukcje:

- inwentaryzacyjną,
- kasową,

- obiegu i kontroli dokumentów.

Spółka na bieżąco analizuje i aktualizuje wewnętrzne instrukcje i regulaminy. W roku 2008 nastąpiła aktualizacja Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów w ”Ferrum” S.A., weszły w życie regulaminy w zakresie przekazywania informacji do publicznej wiadomości.

System kontroli wewnętrznej zapewnia kompletne ujęcie i prawidłowe udokumentowanie w obszarach: zakupu i zapłat faktur, sprzedaży i wpłat należności, systemu kalkulacji kosztów i wyceny produktów, wynagrodzeń, pozostałych kosztów i przychodów. Kontrola wewnętrzna wspomagana jest poprzez przestrzeganie procedur systemu jakości ISO.

Efektem sprawowanej kontroli wewnętrznej jest zapewnienie prawidłowości przebiegu i dokumentowania procesów gospodarczych oraz poprawności ewidencji księgowej tych procesów.

III. Inwentaryzacja

Roczna inwentaryzacja składników majątkowych oraz źródeł ich pochodzenia w roku 2008 została dokonana zgodnie z ustaleniami zawartymi w Instrukcji Inwentaryzacyjnej oraz Zarządzenia Dyrektora Naczelnego – Prezesa Zarządu: nr 08/08 z dnia 21.11.2008 r.

Spisem z natury objęte zostały:

- środki trwałe	na dzień 30.11.2008 r.
- przedmioty małocenne w ewidencji pozabilansowej	na dzień 30.11.2008 r.
- materiały podstawowe oraz pomocnicze i węgiel	na dzień 31.12.2008 r.
- materiały obce w depozycie oraz obce w przerobie w spółce	na dzień 31.12.2008 r.
- materiały, maszyny i urządzenia inwestycyjne	na dzień 31.12.2008 r.
- odpady i wybraki produkcyjne oraz złom	na dzień 31.12.2008 r.
- produkcja w toku	na dzień 31.12.2008 r.
- wyroby gotowe w magazynach	na dzień 31.12.2008 r.
- środki pieniężne w kasie	na dzień 31.12.2008 r.

Inwentaryzacją w drodze potwierdzenia sald objęte zostały:

- należności z tytułu dostaw i usług	na dzień 31.10.2008 r.
- zobowiązania z tyt. dostaw i usług	na dzień 31.10.2008 r.
- środki pieniężne oraz kredyty na rachunkach bankowych	na dzień 31.12.2008 r.
- materiały własne w przerobie obcym	na dzień 31.12.2008 r.

Inwentaryzacją w drodze weryfikacji stanu ewidencyjnego objęte zostały:

- wartości niematerialne oddane i nieoddane do używania	na dzień 31.12.2008 r.
- środki trwałe w budowie	na dzień 31.12.2008 r.
- instrumenty finansowe	na dzień 31.12.2008 r.
- rozliczenia międzyokresowe czynne, przychodów i rezerwy	na dzień 31.12.2007 r.
- rozrachunki publiczno-prawne oraz pozostałe rozrachunki	na dzień 31.12.2007 r.
- kompletacja dostaw	na dzień 31.12.2007 r.

Inwentaryzacja przeprowadzana drogą spisu z natury dokonana została w obecności osób materialnie odpowiedzialnych. W poszczególnych obszarach spisowych miały miejsce kontrolne spisy przez zespoły kontrolujące, potwierdzone protokółami.
Komisja Inwentaryzacyjna dnia 4 lutego 2009 r. sporządziła protokół dokonujący rozliczenia rocznej inwentaryzacji. Poza różnicą w pozycji miału węglowego, która mieściła się w granicach błędu szacunkowego spis z natury nie wykazał różnic pomiędzy stanami spisanymi i stanami księgowymi. Zarząd ”Ferrum” S.A. Uchwałą nr 159/V/09 z dnia 10.02.2009 r. zatwierdził wyniki inwentaryzacji rocznej, akceptując wnioski Komisji Inwentaryzacyjnej.

Biegły rewident dnia 5 stycznia 2009 r. uczestniczył w inwentaryzacji środków trwałych na Wydziale Rur Zgrzewanych i Izolacji.

IV. Ocena właściwego przechowywania ksiąg rachunkowych, dokumentacji księgowej i sprawozdań finansowych

Archiwizacja zasobów informacyjnych rachunkowości, zawartych w systemie informatycznym, dokonywana jest automatycznie równolegle na dwóch dyskach twardych na dwóch różnych serwerach.
Pomieszczenie, w którym znajdują się zarchiwizowane dane jest wyposażone w specjalistyczne zabezpieczenie alarmowe.

W formie wydruków przechowywane są miesięczne analityczne zestawienia obrotów i sald, bilanse, rachunki zysków i strat oraz kwartalne i roczne sprawozdania finansowe.

Dokumentacja księgowa, księgi rachunkowe i sprawozdania finansowe przechowywane są w sposób właściwy w siedzibie jednostki.

V. Dokumentacja podatkowa

Transakcje z jednostkami powiązanymi dokonywane są na podstawie zawieranych umów handlowych. Sposób dokumentowania transakcji z podmiotami powiązanymi uregulowany jest wytycznymi Zarządzenia Dyrektora Naczelnego nr 07/06 z dnia 17.07.2007 r.

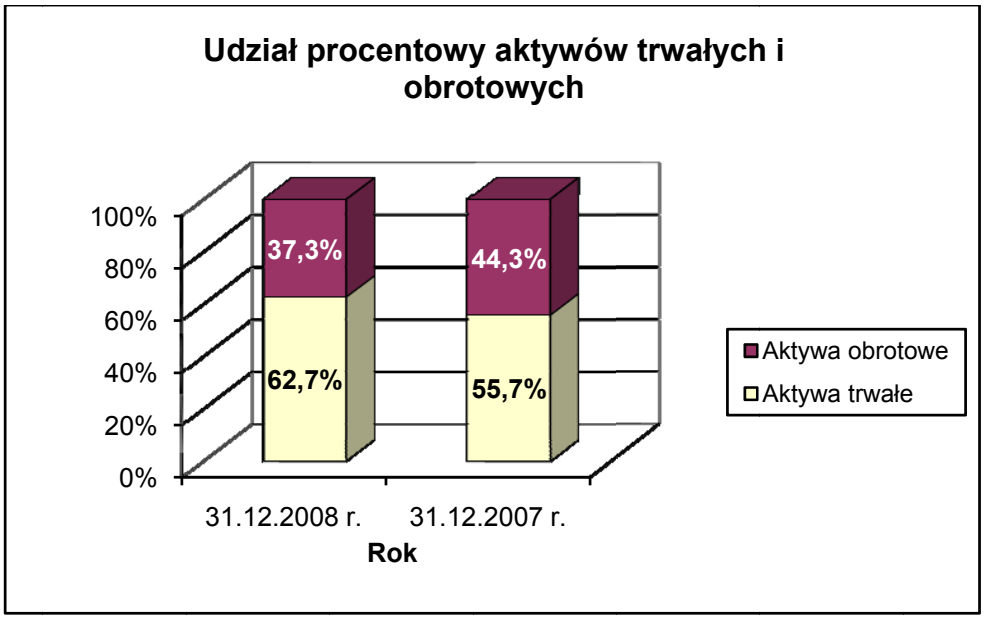
Opracowany wzór dokumentacji spełnia wymogi prawa podatkowego i zawiera elementy wymagane wg art. 9a Ustawy z dnia 15 lutego 1992 r., (jednolity tekst Dz., U. z 2000 r. nr 54, poz. 654 z późn. zmianami), w tym: analizę funkcjonalną, określenie wszystkich przewidywanych kosztów związanych z transakcjami oraz metodę i sposób kalkulacji ceny.

C. OCENA AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ OCENA SYTUACJI FINANSOWEJ

1. Zmiana stanu aktywów (majątku) na 31.12.2008 r. w stosunku do stanu na 31.12.2007 r. oraz jego struktura są następujące:

w tys. zł.

Składniki aktywów	31.12.2008 r.		31.12.2007 r.		Dynamika 2:4 w %
	kwota	struktura w %	kwota	struktura w %	
1	2	3	4	5	6
Aktywa trwałe	**194 416**	**62,7%**	**152 324**	**55,7%**	**127,6%**
1. Wartości niematerialne	4 821	1,6%	3 491	1,1%	138,1%
2. Rzeczowe aktywa trwałe	126 876	40,9%	130 902	42,2%	96,9%
3. Aktywa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	5 306	1,7%	3 752	1,2%	141,4%
4. Aktywa finansowe	48 589	15,7%	5 393	1,7%	901,0%
5. Należności długoterminowe	8 824	2,8%	8 786	2,8%	100,4%
Aktywa obrotowe	**115 899**	**37,3%**	**121 082**	**44,3%**	**95,7%**
1. Zapasy	65 761	21,2%	72 229	23,3%	91,0%
2. Należności z tyt. dostaw i usług	34 979	11,3%	34 743	11,2%	100,7%
3. Pozostałe należności	15 046	4,8%	11 865	3,8%	126,8%
4. Pochodne instrumenty finansowe	0	0,0%	0	0,0%	
5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	113	0,0%	2 245	0,7%	5,0%
AKTYWA RAZEM	**310 315**	**100,0%**	**273 406**	**100,0%**	**113,5%**

W roku 2008, w porównaniu do poprzedniego, majątek spółki wzrósł o 13,5%.

Udział majątku trwałego w aktywach ogółem, w porównaniu do roku poprzedniego, zwiększył się o 7 punktów procentowych i o tyle zmniejszyły się aktywa obrotowe.

Zwiększenie majątku spowodowane zostało przede wszystkim przekwalifikowaniem prawa wieczystego użytkowania gruntu do nieruchomości inwestycyjnych.

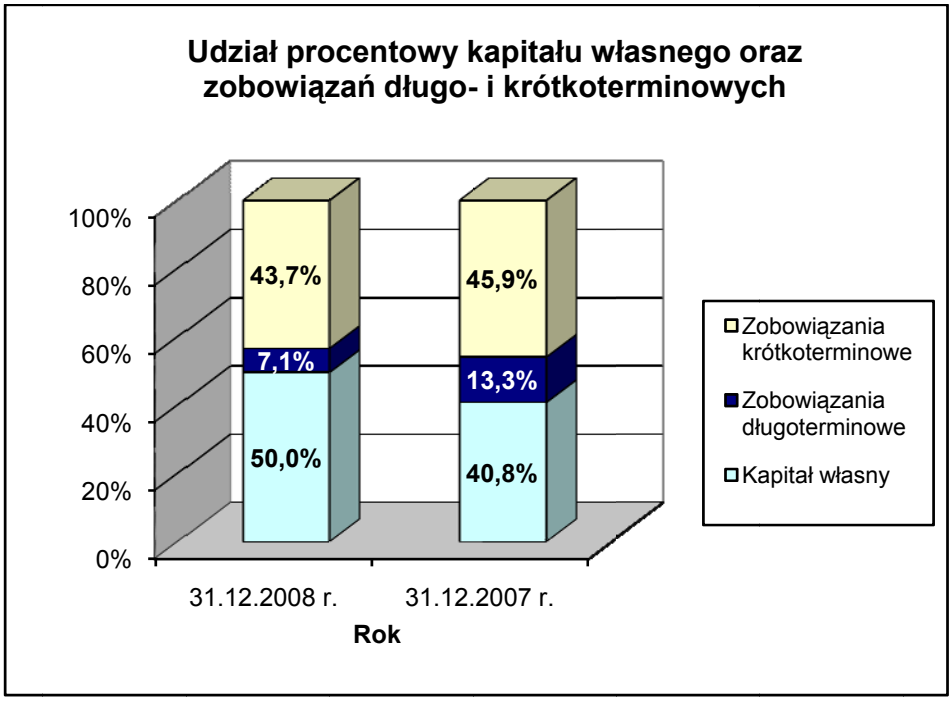
W roku 2008 jedna złotówka zaangażowana w produkcyjnym rzeczowym majątku trwałym przynosiła 2,00 zł. wartości sprzedaży. W roku 2007 relacja ta wynosiła 1,85 zł., a w 2006 był to poziom 1,77 zł.

2. *Zmiana stanu źródeł pochodzenia aktywów (majątku) na 31.12.2008 r. w stosunku do stanu na 31.12.2007 r. oraz jego struktura są następujące:*

w tys. zł.

Składniki pasywów	31.12.2008 r.		31.12.2007 r.		Dynamika 2:4 w %
	kwota	struktura w %	kwota	struktura w %	
1	2	3	4	5	6
Kapitał własny	**155 142**	**50,0%**	**111 648**	**40,8%**	**139,0%**
1. Kapitał akcyjny	75 839	24,4%	37 919	13,9%	200,0%
2. Kapitał zapasowy	73 729	23,8%	66 435	24,3%	111,0%
3. Niepodzielony wynik finansowy	0	0,0%	0	0,0%	
4. Zysk netto	5 574	1,8%	7 294	2,7%	76,4%
Zobowiązania długoterminowe	**19 625**	**7,1%**	**36 336**	**13,3%**	**54,0%**
1. Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	17 909	5,8%	9 610	3,5%	186,4%

2.	Długoterminowe rezerwy na zobowiązania	1 478	0,5%	1 419	0,5%	104,2%
3.	Kredyty i pożyczki	0	0,0%	3 513	1,3%	0,0%
4.	Zobowiązania długoterminowe	238	0,1%	21 794	8,0%	1,1%
Zobowiązania krótkoterminowe		**135 548**	**43,7%**	**125 422**	**45,9%**	**108,1%**
1.	Krótkoterminowe rezerwy na zobowiązania	416	0,1%	481	0,2%	86,5%
2.	Kredyty i pożyczki	35 339	11,4%	32 624	11,9%	108,3%
3.	Zobowiązania z tyt. dostaw i usług	39 748	12,8%	40 515	14,8%	98,1%
4.	Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	27 065	8,7%	50 620	18,5%	53,5%
5.	Pochodne instrumenty finansowe	32 980	10,6%	1 182	0,4%	2790,2%
PASYWA RAZEM		**310 315**	**100,8%**	**273 406**	**100,0%**	**113,5%**

Udział kapitałów własnych w pasywach ogółem, w porównaniu do roku poprzedniego, zwiększył się o 9,2 punkty procentowe. Wg stanu na 31.12.2008 r. kapitał własny wynosił 50% ogólnego pokrycia aktywów.

Wielkość kapitału własnego, w porównaniu do roku poprzedniego, zwiększyła się o 39%.

Zmiany ujemnego kapitału pracującego przedstawia poniższe zestawienie:

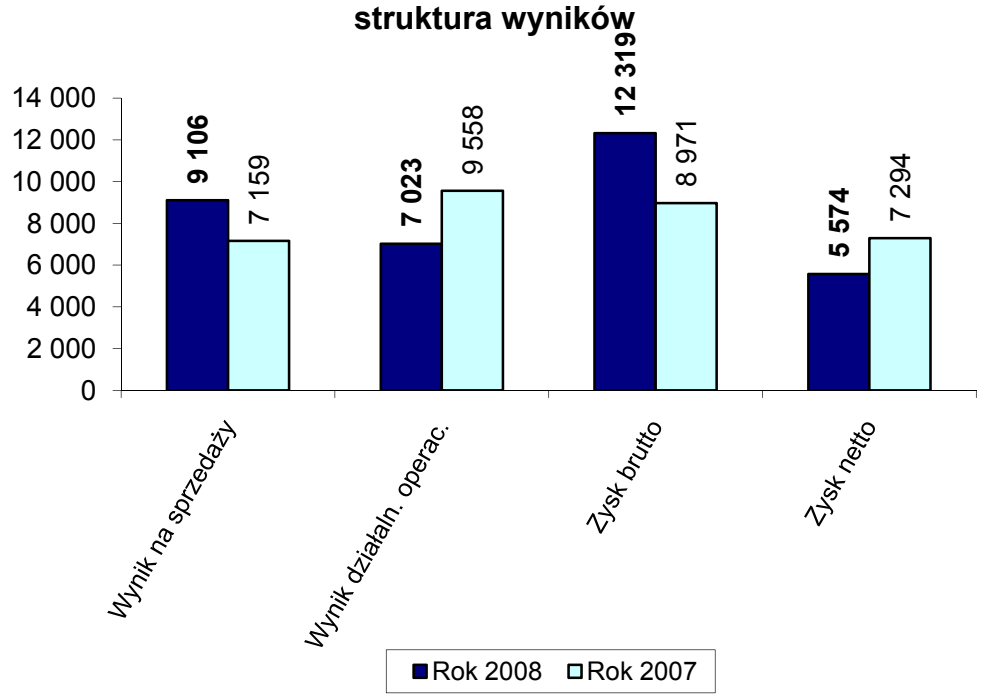
	31.12.2008 r.	31.12.2007 r.
- kapitał własny	155.142 tys. zł.	111.648 tys. zł.
- zobowiązania długoterminowe	19.625 tys. zł.	36.336 tys. zł.
- kapitał stały	174.767 tys. zł.	147.984 tys. zł.

- aktywa trwałe	194.416 tys. zł.	152.324 tys. zł.
- kapitał obrotowy:	- 19.649 tys. zł.	- 4.340 tys. zł.

3. Wyniki finansowe w okresie badanym w stosunku do roku ubiegłego są następujące:

w tys. zł.

L.p.	Treść	Rok 2008 (+) zysk (-) strata	Rok 2007 (+) zysk (-) strata	Wskaźnik (+) poprawa (-) pogorszenie	Wskaźnik % (3:4)
1	2	3	4	5	6
1.	Wynik na sprzedaży	**9 106**	**7 159**	1 947	127,2%
	- produktów	*7 917*	*6 843*	1 074	115,7%
	- towarów i materiałów	*1 189*	*316*	873	376,3%
2.	Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	-2 083	2 399	-4 482	-86,8%
	Wynik działalności operacyjnej	**7 023**	**9 558**	-2 535	73,5%
3.	Wynik na przychodach i kosztach finansowych	5 296	-587	5 883	-902,2%
4.	Zysk brutto	**12 319**	**8 971**	3 348	137,3%
5.	Podatek dochodowy	6 745	1 677		
6.	Zysk netto	**5 574**	**7 294**	-1 720	76,4%

Zysk ze sprzedaży produktów spółki w roku 2008 wyniósł 9.106 tys. zł. i był wyższy o 1.947 tys. zł. niż w roku 2007.

Wynik z działalności operacyjnej w roku 2008 wyniósł 7.023 tys. zł. Wynik ten obejmuje zysk ze sprzedaży oraz ujemny wynik z pozostałej działalności operacyjnej.

Dodatni wynik działalności finansowej przyczynił się do wzrostu wyniku przed opodatkowaniem, który ukształtował się w wysokości 12.319 tys. zł. Po uwzględnieniu odroczonego podatku dochodowego od osób prawnych, wynik netto w roku 2008 wyniósł 5.574 tys. zł.

Rentowność spółki przedstawiała się j. n.:

	Rok bieżący	Rok poprzedni
- zyskowność majątku – *ROA*	1,91 %	2,83 %
- zyskowność kapitału własnego – *ROE*	4,18 %	6,75 %
- zyskowność sprzedaży	2,10 %	3,05 %

Pomimo spadku, w porównaniu do roku poprzedniego, wskaźniki zyskowności w roku 2008 kształtowały się na zadawalającym poziomie.

4. Istotne wskaźniki płynności finansowej oraz wskaźniki przepływów pieniężnych były następujące:

Lp.	Nazwa wskaźnika	Rok bieżący	Rok poprzedni	+ poprawa - pogorszenie
1	2	3	4	5
1.	Pokrycia bieżących zobowiązań	204,30%	144,47%	+59,83 pkt. proc.
2.	Płynności – szybki	88,38%	58,29%	+30,09 pkt. proc.
3.	Płynności – gotówkowy	0,20 %	2,68 %	-2,48 pkt. proc.
4.	Obrotu należności z tyt. dostaw	42 dni	57 dni	+15 dni
5.	Obrotu zobowiązań z tyt. dostaw	52 dni	72 dni	+ 20 dni
6.	Obrotu materiałami	49 dni	63 dni	+ 14 dni
7.	Obrotu wyrobami gotowymi	53 dni	45 dni	- 8 dni
8.	Obciążenia majątku zobowiązaniami krótkoterminowymi	43,68%	45,87%	+ 2,19 pkt. proc.
9.	Pokrycia majątku kapitałami własnymi	50,00%	40,84%	+ 9,16 pkt. proc.
10.	Zobowiązań krótkoterminowych do kapitałów własnych	84,11%	96,48%	+ 12,37 pkt. proc.

11.	Pieniężnej wydajności aktywów	-0,07	0,05	-0,12
12.	Pieniężnej wydajności sprzedaży	-0,08	0,06	-0,14

Na podstawie wskaźników płynności finansowej za rok 2008, można zauważyć znaczną poprawę płynności w porównaniu do roku poprzedniego. W porównaniu do roku 2007, wskaźniki płynności III i II stopnia wzrosły odpowiednio o 59,83 oraz 30,09 punktów procentowych. Wskaźnik płynności I stopnia zmniejszył się o 2,48 punkty procentowe.

Wskaźniki wypłacalności uległy poprawie. Pokrycie majątku kapitałami własnymi wzrosło o 9,16 punktów procentowych w stosunku do roku poprzedniego i wynosi 50%.

Poprawie, w porównaniu do roku 2007, uległy wskaźniki obrotu należnościami oraz zobowiązaniami z tytułu dostaw i usług odpowiednio o 15 i 20 dni. Spłata należności jest o 10 dni krótsza od regulowania zobowiązań.
W porównaniu do roku 2007, obrotowość materiałów uległa poprawie o 14 dni, obrotowość wyrobów gotowych uległa wydłużeniu o 8 dni.

W roku 2008 przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej były ujemne. Wpłynęło na to przekwalifikowanie prawa wieczystego użytkowania gruntów nieprodukcyjnych do nieruchomości inwestycyjnych, które ujęte zostało jako ujemna korekta wydatków działalności operacyjnej.

Szczegółowa prezentacja wskaźników płynności finansowej, wskaźników rotacji należności, zobowiązań i zapasów, wskaźników wypłacalności oraz wskaźników z rachunku przepływów pieniężnych znajduje się w załącznikach nr 3 i 4 niniejszego raportu.

5. Ocena kontynuacji działalności na bazie sytuacji finansowej jednostki

W toku badania nie stwierdzono zjawisk negatywnie wpływających na sytuację majątkową i finansową spółki, które mogłyby świadczyć o zagrożeniu kontynuacji działalności w najbliższej przyszłości.

Zdaniem Zarządu Ferrum S.A., w najbliższym okresie obrachunkowym, nie wystąpią zagrożenia, które spowodowałyby ograniczenie działalności spółki.

D. BADANIE WŁAŚCIWE AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ POZYCJI KSZTAŁTUJĄCYCH WYNIK DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI

I. AKTYWA TRWAŁE

1. Wartości niematerialne wynoszą:

Wartości niematerialne	5.887 tys. zł.
Dotychczasowe umorzenie	1.066 tys. zł.
Wartość netto na dzień 31.12.2008 r.	4.821 tys. zł.
Udział % w sumie bilansowej	1,6 %
Kwota rocznej amortyzacji	1 tys. zł.

Wartości niematerialne według stanu na 31.12.2008 r. stanowią zidentyfikowane, możliwe do wyodrębnienia, kontrolowane przez spółkę koszty prac rozwojowych nie oddanych jeszcze do używania. Na dzień 31.12.2008 r. został przeprowadzony test na utratę wartości prac rozwojowych nie oddanych do użytkowania, stanowiący załącznik do Uchwały nr 156/V/09 Zarządu ”Ferrum” S.A. z dnia 28.01.2009 r. Test potwierdził brak konieczności dokonywania odpisów aktualizujących.

Ewidencja jest kompletna, prowadzona na podstawie poprawnych dokumentów źródłowych. Wartości niematerialne zostały prawidłowo ujęte w sprawozdaniu finansowym.

2. Rzeczowe aktywa trwałe wynoszą:

Środki trwałe – wartość początkowa	204.348 tys. zł.
Dotychczasowe umorzenie	77.472 tys. zł.
Wartość netto na dzień 31.12.2008 r.	126.876 tys. zł.
Udział % w sumie bilansowej	40,9 %
Kwota rocznej amortyzacji	9.677 tys. zł.

Oszacowanie przyszłych korzyści pracującego w spółce rzeczowego majątku trwałego nastąpiło z chwilą przejścia spółki na stosowanie zasad MSSF/MSR, tj. w roku 2005 z datą przejścia od dnia 1 stycznia 2004 roku. Na bazie ekonomicznej użyteczności poszczególnych składników rzeczowego majątku trwałego wyliczana jest amortyzacja odnoszona co miesiąc w koszty działalności.

Przeprowadzona analiza pod kątem utraty wartości potwierdziła prawidłowość wyceny rzeczowego majątku trwałego (Uchwała nr 156/V/09 Zarządu ”Ferrum” S.A. z dnia 28.01.2009 r.).

W ciągu roku zwiększono wartość środków trwałych ogółem z tytułów:

- nakładów na środki trwałe pozostające w budowie	359 tys. zł.
- nakładów na oddane środki trwałe do użytkowania	5.278 tys. zł.
- zakupów na zasadzie leasingu finansowego	104 tys. zł.
razem:	5.741 tys. zł.

oraz **zmniejszono** z tytułów:

- sprzedaży	17 tys. zł.
- likwidacji	380 tys. zł.
razem:	397 tys. zł.
- mniej umorzenie	307 tys. zł.
Wartość netto rozchodowanych środków trwałych	90 tys. zł.
z tego:	
- odniesiona w koszty	*76 tys. zł.*
- przeznaczona do nakładów na budowę środków trwałych	*14 tys. zł.*

Przychód ze sprzedaży środków trwałych oraz złomu po likwidacji majątku rzeczowego	128 tys. zł.
- wartość netto rozchodowanych środków trwałych odniesionych w koszty	76 tys. zł.
- dodatkowe koszty	108 tys. zł.
Ujemny wynik na sprzedaży i likwidacji środków trwałych	56 tys. zł.

3. **W 2008 roku nakłady na zakupy i budowę środków trwałych oraz wartości niematerialnych** w stosunku do możliwych źródeł finansowych wynoszą:

1) Nakłady na budowę i zakupy:

- nakłady na środki trwałe pozostające w budowie	359 tys. zł.
- nakłady na oddane środki trwałe do użytkowania	5.278 tys. zł.
- nakłady na koszty prac rozwojowych	1.332 tys. zł.

- zakupy na zasadzie leasingu finansowego	104 tys. zł.
Razem nakłady	7.073 tys. zł.

2) Źródła finansowania:

- amortyzacja	9.678 tys. zł.

3) Nadwyżka źródeł finansowania 2.605 tys. zł.

Sfinansowanie nakładów na budowę i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych przedstawia się następująco:

- zobowiązania na 1.01.2008 r.	2.999 tys. zł.
- nakłady na środki trwałe i wartości niematerialne	7.073 tys. zł.
- Razem potrzebne środki na sfinansowanie	10.072 tys. zł.
- zobowiązania na 31.12.2008 r.	718 tys. zł.
- sfinansowano nakłady	9.354 tys. zł.
w tym:	
- zakupy bezpośrednie	*8.364 tys. zł.*
- zakupy w leasingu finansowym	*221 tys. zł.*
- zwrot z likwidacji środków trwałych na budowę rzeczowego majątku	*14 tys. zł.*
- wartość podatku VAT	*755 tys. zł.*

Saldo zobowiązań na 31.12.2008 r. obejmuje:

- z tyt. zakupów i budowy środków trwałych	314 tys. zł.
- z tytułu leasingu finansowego – długoterminowe	129 tys. zł.
- z tytułu leasingu finansowego – krótkoterminowe	275 tys. zł.
	718 tys. zł.

Na dzień 31.12.2008 r. nie wystąpiły zobowiązania przeterminowane z tytułu rzeczowego majątku trwałego.

Obroty i salda kont analitycznych zgodne są z ewidencją syntetyczną stanów środków trwałych i prawidłowo zostały ujęte w sprawozdaniu finansowym.

4. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynoszą	5.306 tys. zł.
Udział procentowy w sumie bilansowej	1,7 %

Do wyliczeń wartości aktywów z tyt. odroczonego podatku dochodowego posłużyły przejściowe różnice ujemne między wartością księgową i podatkową w saldach bilansowych:

- rezerw, zobowiązań i odpisów aktualizujących	9.185 tys. zł.
- ujemnych różnic kursowych z wyceny możliwych do rozliczenia	15.375 tys. zł.
- kosztów prac rozwojowych nie oddanych do używania	2.686 tys. zł.
- straty podatkowej do rozliczenia	681 tys. zł.
Ujemna różnica przejściowa ogółem wyniosła	27.927 tys. zł.

Wartość aktywu wyliczona z ujemnej różnicy przejściowej, przy zastosowaniu 19 % stawki podatku dochodowego wyniosła 5.306 tys. zł.

5. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe brutto	48.838 tys. zł.
Odpisy aktualizujące	249 tys. zł.
Aktywa finansowe netto na 31.12.2008 r.	48.589 tys. zł.
Udział % w sumie bilansowej	15,7 %

Aktywa finansowe na dzień 31.12.2008 r. obejmowały:

	Wartość brutto	Odpisy aktualizujące	Wartość netto
- akcje w jednostce powiązanej	10.018 tys. zł.	0,00 zł.	10.018 tys. zł.
- akcje w pozostałych jednostkach	622 tys. zł.	249 tys. zł.	373 tys. zł.
- nieruchomości inwestycyjne	38.198 tys. zł.	0,00 zł.	38.198 tys. zł.
	48.838 tys. zł.	249 tys. zł.	48.589 tys. zł.

Odpis aktualizujący dokonany został w związku z wyceną na dzień 31.12.2008 r. posiadanych akcji jednostek niepowiązanych.

Nieruchomości inwestycyjne stanowi prawo wieczystego użytkowania gruntu utrzymywane w celu osiągnięcia korzyści z tytułu przyrostu wartości. Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, wycena nieruchomości inwestycyjnych bazuje na modelu wartości godziwej.

Pozycja aktywów finansowych została prawidłowo zaprezentowana w sprawozdaniu finansowym za 2008 rok.

6. Należności długoterminowe

Należności brutto	8.824 tys. zł.
Odpisy aktualizujące	0 tys. zł.
Należności netto na 31.12.2008 r.	8.824 tys. zł.
Udział % w sumie bilansowej	2,8 %

Należności długoterminowe obejmują kwoty kaucji gwarancyjnych należytego wykonania dostawy wg zawartych porozumień z kontrahentami. Termin rozliczenia przypada po cyklu operacyjnym. Porozumienia dotyczące kaucji gwarancyjnych nie zawierają klauzul o odsetkach, wobec czego nie zaistniała konieczność ich dyskontowania.
Należności długoterminowe zostały prawidłowo wykazane w bilansie.

II. AKTYWA OBROTOWE

1. Zapasy 65.761 tys. zł.

Udział % w sumie bilansowej		21,2 %
1) Materiały		19.343 tys. zł.
z tego:		
- materiały brutto	*20.154 tys. zł.*	
- odpis aktualizujący materiały	*811 tys. zł.*	
2) Półprodukty i produkty w toku		2.127 tys. zł.
3) Produkty gotowe		44.286 tys. zł.
4) Towary		5 tys. zł.

Wartość zapasów wykazana w bilansie nie przekracza ich wartości odzyskiwanej tj. wartości, którą można uzyskać na drodze użytkowania lub sprzedaży poszczególnych pozycji zapasów. Wartość materiałów prezentowana w bilansie to wartość historyczna pomniejszona o odpis aktualizujący obejmujący utratę ich wartości.
Koszty poniesione na wytworzenie produktów w toku i produktów gotowych obejmują koszty bezpośrednich materiałów i robocizny oraz uzasadnioną część pośrednich kosztów produkcji, ustalonych przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Potwierdzeniem istnienia, kompletności i przydatności były przeprowadzone w roku 2008 inwentaryzacje.

Stan zapasów nierotacyjnych, które miały miejsce w pozycji materiałów przedstawia się następująco:

Stan na początek okresu	774 tys. zł.
Stan na koniec okresu	811 tys. zł.
Zwiększenie	37 tys. zł.

Zapasy zostały ujęte w księgach kompletnie i w prawidłowej wartości zostały wykazane w sprawozdaniu finansowym.

2. Należności z tytułu dostaw i usług

Należności brutto	36.519 tys. zł.
mniej:	
- odpisy z tytułu aktualizacji wyceny	*1.540 tys. zł.*
Należności netto z tyt. dostaw i usług na 31.12.2008 r.	34.979 tys. zł.
Udział % w sumie bilansowej	11,3 %
w tym:	
- należności od jednostek powiązanych	*678 tys. zł.*
- należności od pozostałych jednostek	*34.301 tys. zł.*

Należności z tyt. dostaw i usług obejmują:

Tytuły	Wartość brutto	Odpis aktualizujący	Wartość netto
- należności z tyt. bieżącej sprzedaży	34.973 tys. zł.	0 tys. zł.	34.973 tys. zł.
- odsetki bieżące	287 tys. zł.	281 tys. zł.	6 tys. zł.
- odsetki memoriałowe	65 tys. zł.	65 tys. zł.	0 tys. zł.
- należności zasądzone	282 tys. zł.	282 tys. zł.	0 tys. zł.
- należności firm w układzie, likwidacji	912 tys. zł.	912 tys. zł.	0 tys. zł.
Ogółem:	36.519 tys. zł.	1.540 tys. zł.	34.979 tys. zł.

Do dnia 26 lutego 2009 roku zostały uregulowane należności z tytułu dostaw i usług na wartość 20.402.168,69 zł., co stanowi 56% wartości brutto należności z tyt. dostaw i usług oraz 58% wartości netto.

Z kwoty brutto należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług przypada na należności:

-	nie przeterminowane	27.163 tys. zł.
-	przeterminowane	9.356 tys. zł.
	w tym:	
	a) do 3 miesięcy	*7.891 tys. zł.*
	b) od 3 do 6 miesięcy	*73 tys. zł.*
	c) od 6 do 12 miesięcy	*218 tys. zł.*
	d) powyżej 12 miesięcy	*1.174 tys. zł.*
		36.519 tys. zł.

Należności przeterminowane z tyt. dostaw i usług urealnione zostały odpisem aktualizującym.

Inwentaryzacja należności z tyt. dostaw i usług dokonana została poprzez wysłanie potwierdzeń sald wg stanu na 31.10.2008 r. do kontrahentów krajowych oraz wg stanu na dzień 30.11.2008 r. do kontrahentów zagranicznych:

Kontrahenci krajowi	ilość	wartość
- wysłane potwierdzenia sald należności	126	40.773 tys. zł.
- należności potwierdzone jako zgodne	81	32.407 tys. zł.

Kontrahenci zagraniczni	ilość	wartość
- wysłane potwierdzenia sald należności	19	6.126 tys. euro
- należności potwierdzone jako zgodne	13	5.004 tys. euro

2.1. Należności skierowane do sądu

przedstawiają się następująco:

	na 31.12.2008 r.	na 31.12.2007 r.
- stan należności na drodze sądowej	0,00 zł.	166 tys. zł.
- utworzone odpisy aktualizacyjne	0,00 zł.	166 tys. zł.
- stan należności po pomniejszeniu odpisów	0,00 zł.	0,00 zł.

3. Pozostałe należności

Należności krótkoterminowe pozostałe brutto	15.346 tys. zł.
mniej:	
- odpisy z tytułu aktualizacji wyceny	*300 tys. zł.*

Należności pozostałe netto na 31.12.2008 r.	15.046 tys. zł.
Udział % w sumie bilansowej	4,8 %

Pozostałe należności obejmują:

Należności z tyt. podatków, dotacji i innych świadczeń	189 tys. zł.
w tym:	
- podatek dochodowy od osób prawnych – do rozliczenia	*40.tys. zł.*
- podatek VAT do rozliczenia w innym okresie	*149 tys. zł.*
Rozliczenie międzyokresowe	317 tys. zł.
w tym:	
- ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne	*55 tys. zł.*
- aktywowane koszty energii elektrycznej	*256 tys. zł.*
- aktywowane pozostałe koszty	*6 tys. zł.*
Inne należności	14.540 tys. zł.

	Wartość brutto	Odpis aktualizujący	Wartość netto
- zaliczki na rzeczowy majątek trwały	*1.941 tys. zł.*	*0 tys. zł.*	*1.941 tys. zł.*
- zaliczki na dostawy i usługi	*561 tys. zł.*		*561 tys. zł.*
- należności wobec banku z tytułu zatrzymanych środków jako kaucje	*10.159 tys. zł.*	*0 tys. zł.*	*10.159 tys. zł.*
-			
- z tyt. wewnątrzwspólnotowej dostawy	*501 tys. zł.*	*0 tys. zł.*	*501 tys. zł.*
- należności z tyt. pożyczek z ZFŚS	*659 tys. zł.*	*0 tys. zł.*	*659 tys. zł.*
- wartość zakupionych akcji własnych	*248 tys. zł.*	*0 tys. zł.*	*248 tys. zł.*
- zaliczka na zakup akcji własnych	*252 tys. zł.*	*0 tys. zł.*	*252 tys. zł.*
- należności pozostałe	*519 tys. zł.*	*300 tys. zł.*	*219 tys. zł.*
	14.840 tys. zł.	300 tys. zł.	14.540 tys. zł.

4. Rozliczenie płatności należnych odsetek od należności

Należności zaprezentowane zostały w wartościach wymagalnych tj. łącznie z naliczonymi odsetkami. Rozliczenie odsetek było następujące:

	bieżące	memoriałowe
- stan na 1.01.2008 r.	140 tys. zł.	26 tys. zł.
- naliczono do 31.12.2008 r.	296 tys. zł.	65 tys. zł.
- zapłacono do 31.12.2008 r.	-92 tys. zł.	

- umorzono z bilansu otwarcia	-62 tys. zł.	-26 tys. zł.
- wycena not odsetkowych	30 tys. zł.	
- stan na 31.12.2008 r., w tym:	312 tys. zł.	65 tys. zł.
- odsetki dot. należności z tyt. dostaw i usług	*287 tys. zł.*	*65 tys. zł.*
- odsetki dot. należności pozostałych	*25 tys. zł.*	

Saldo należności wyrażonych w walutach obcych zostało wycenione według kursu średniego NBP na dzień 31.12.2008 r.

Należności krótkoterminowe zostały kompletnie i prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym.

5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wynoszą: 113 tys. zł.

Udział % w sumie bilansowej 0,04 %

Środki pieniężne w kasach i rachunkach bankowych na dzień 31.12.2008 r. wynosiły:

-	w kasach	28 tys. zł.
-	na rachunkach bankowych	85 tys. zł..
	Ogółem:	113 tys. zł.

Środki pieniężne w kasach były zgodne ze stanami raportów kasowych na dzień 31.12.2008r. oraz z protokółem z inwentaryzacji gotówki.
Środki pieniężne na rachunkach bankowych ujęte w sprawozdaniu były zgodne z pisemnymi potwierdzeniami banków oraz ze stanami wyciągów bankowych z dnia 31.12.2008 r.
Na 31.12.2008 r. zostały doliczone i zaksięgowane odsetki oraz pobrana i zaksięgowana prowizja od obrotów zgodnie z zawartymi umowami z bankami.
Środki pieniężne w walutach obcych zostały ujęte w księgach wg kursu zamknięcia, który spółka przyjęła na poziomie średnich kursów NBP na 31.12 2008 r.

Środki pieniężne zostały wykazane w sprawozdaniu finansowym prawidłowo i kompletnie w wartości nominalnej.

III. KAPITAŁ WŁASNY

Kapitał własny wynosi 155.142 tys. zł.

Udział % w sumie bilansowej 50,0 %

i składa się z:

1)	Kapitału akcyjnego	75.839 tys. zł.
2)	Kapitału zapasowego	73.729 tys. zł.
3)	Niepodzielonego wyniku finansowego	0 tys. zł.
4)	Zysku netto	5.574 tys. zł.

W roku 2008 kapitał akcyjny ”Ferrum” S.A. został podwyższony o 37.919.324,34 zł., zgodnie z postanowieniem sądowym z dnia 14 stycznia 2008 roku Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach w drodze dodatkowej emisji akcji serii E w ilości 12.271.626 sztuk. Na dzień 31.12.2008 r. kapitał akcyjny wynosił 75.838.648,48 zł. Stanowiły go wyłącznie akcje zwykłe na okaziciela w ilości 24.543.252 szt., o wartości nominalnej 3,09 zł. każda.

W roku 2008 stan kapitału zapasowego zwiększył się o wygenerowany w roku 2007 zysk netto w wysokości 7.294 tys. zł., który zgodnie z Uchwałą nr V/2008 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia ”Ferrum” S.A. z dnia 18 czerwca 2008 r. został przeznaczony w całości na kapitał zapasowy spółki.

Wynik finansowy netto za rok 2008 stanowi zysk netto w wysokości 5.574 tys. zł.

Kapitał własny w wartości nominalnej został prawidłowo ujęty w sprawozdaniu finansowym.

IV. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

1.	**Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego** wynosi	17.909 tys. zł.
	Udział % w sumie bilansowej	5,8 %

Za podstawę do utworzenia i wykorzystania rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego przyjęta została wartość dodatniej różnicy przejściowej różniącej wartość księgową od wartości podatkowej aktywów i zobowiązań z tytułów:

- wyższej wartości bilansowej majątku trwałego od ujęcia podatkowego	91.604 tys. zł.
- dodatnich różnic kursowych z wyceny bilansowej	2.655 tys. zł.
Dodatnia różnica przejściowa ogółem wyniosła	94.259 tys. zł.

Wartość rezerwy wyliczona z dodatniej różnicy przejściowej, przy zastosowaniu 19 % stawki podatku dochodowego wyniosła 17.909 tys. zł.

Pozycja rezerwy z tyt. odroczonego podatku dochodowego została prawidłowo zaprezentowana w sprawozdaniu finansowym za 2008 rok.

2. **Długoterminowe rezerwy na zobowiązania** wynoszą 1.478 tys. zł.
   Udział % w sumie bilansowej 0,5 %

Długoterminowe rezerwy na zobowiązania stanowią rezerwy na świadczenia pracownicze uaktualniane zgodnie z regulaminem wynagradzania pracowników, w tym:

- rezerwy na nagrody jubileuszowe 897 tys. zł.
- rezerwy na odprawy emerytalne 581 tys. zł.

Rezerwy na świadczenia pracownicze wyliczane zostają przy zastosowaniu specjalnie opracowanego w tym celu programu informatycznego.
Długoterminowe rezerwy na zobowiązania zostały prawidłowo zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym za 2008 rok.

3. **Kredyty i pożyczki długoterminowe** – nie wystąpiły na dzień 31.12.2008 r.

4. **Zobowiązania długoterminowe** wynoszą 238 tys. zł.
   Udział % w sumie bilansowej 0,1 %
   i obejmują:
   - zobowiązania z tyt. dostaw i usług 19 tys. zł.
   - dotacje z WFOŚ i GW 90 tys. zł.
   - zobowiązania z tyt. środków trwałych w leasingu 129 tys. zł.

Zobowiązania długoterminowe wycenione zostały na dzień bilansowy wg skorygowanej ceny nabycia. Obejmują wartości, których termin płatności przypada później niż w roku następnym po dniu bilansowym. Zostały prawidłowo ujęte w bilansie.

5. **Stan odpisów z tytułu aktualizacji i wyceny aktywów oraz rezerw na zobowiązania** przedstawia się następująco:
   1) Stan na początek okresu 14.277 tys. zł.
   2) Odpisy z tytułu aktualizacji 711 tys. zł.
      w tym:
      - *utworzenie odpisu w koszty* *659 tys. zł.*
      - *utworzenie odpisu bezpośrednio z rozrachunkami* *22 tys. zł.*

	- wycena należności walutowych	*30 tys. zł.*
3)	Utworzenie rezerw	8.860 tys. zł.
	Razem	23.848 tys. zł.
4)	Wykorzystanie rezerw	567 tys. zł.
5)	Wykorzystanie odpisów na skutek realizacji przyczyn ich dokonania	461 tys. zł.
6)	Rozwiązanie odpisów na skutek spłaty należności	117 tys. zł.
	Razem zmniejszenia odpisów i rezerw	1.145 tys. zł.
7)	Stan na koniec okresu	22.703 tys. zł.
	z tego:	
	- zmniejszono aktywa trwałe	*249 tys. zł.*
	- zmniejszono aktywa obrotowe	*2.651 tys. zł.*
8)	Stan rezerw bilansowych	19.803 tys. zł.

Rezerwy na zobowiązania oraz odpisy z tytułu aktualizacji wyceny aktywów zostały prawidłowo wyliczone i prezentowane w sprawozdaniu finansowym.

V. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

1.	**Krótkoterminowe rezerwy na zobowiązania** wynoszą	416 tys. zł.
	Udział % w sumie bilansowej	0,1 %
	i obejmują:	
	1) rezerwy na nagrody jubileuszowe	179 tys. zł.
	2) rezerwy na niewykorzystane urlopy	215 tys. zł.
	3) pozostałe rezerwy	22 tys. zł.

Krótkoterminowe rezerwy na zobowiązania zostały prawidłowo wyliczone, wycenione na dzień bilansowy oraz poprawnie ujęte w sprawozdaniu finansowym.

2.	**Kredyty i pożyczki krótkoterminowe** wynoszą	35.339 tys. zł.
	Udział % w sumie bilansowej	11,4 %
	i obejmują:	
	1) kredyty bankowe	3.012 tys. zł.
	2) linia kredytowa	31.826 tys. zł.
	3) kredyty i pożyczki zgłoszone do układu	501 tys. zł.

Zadłużenia z tytułu zaciągniętych kredytów zostały potwierdzone przez banki.

Kredyty i pożyczki zostały prawidłowo zaprezentowane w bilansie.

Wycena bilansowa bazuje na skorygowanej cenie nabycia przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Przy miesięcznym naliczaniu i spłacie odsetek efektywną stopę stanowi wewnętrzna stopa zwrotu oparta na nominalnym oprocentowaniu poszczególnych kredytów.

3. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wynoszą 39.748 tys. zł.

Udział % w sumie bilansowej 12,8 %

Zobowiązania z tyt. dostaw i usług wg stanu na 31.12.2008 r. obejmowały:

- bieżące z tyt. dostaw	38.736 tys. zł.
- odsetki	11 tys. zł.
- odsetki memoriałowe	57 tys. zł.
- zgłoszone do układu	944 tys. zł.
Ogółem zobowiązania z tyt. dostaw i usług	39.748 tys. zł.

Zobowiązania bieżące z tytułu dostaw i usług wg stanu na 31.12.2008 r., zostały do dnia 2.03.2009 r. uregulowane w wysokości 27.272 tys. zł. tj. w 68,6%.

Inwentaryzacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług dokonana została zarówno poprzez wysyłanie potwierdzeń sald, jak i poprzez weryfikację otrzymanych potwierdzeń. Wysłane zostały salda do kontrahentów krajowych wg stanu na 31.10.2008 r. oraz do kontrahentów zagranicznych wg stanu na 30.11.2008 r.:

Kontrahenci krajowi	ilość	wartość
- wysłane potwierdzenia sald zobowiązań	148	12.850 tys. zł.
- zobowiązania potwierdzone jako zgodne	121	11.176 tys. zł.

Kontrahenci zagraniczni	ilość	wartość
- wysłane potwierdzenia sald zobowiązań	12	9.505 tys. EUR
- zobowiązania potwierdzone jako zgodne	5	5.388 tys. EUR
- wysłane potwierdzenia sald zobowiązań	1	25 tys. CZK
- zobowiązania potwierdzone jako zgodne	1	25 tys. CZK

Struktura czasowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

a)	nie przeterminowane	21.725 tys. zł.
b)	przeterminowane – do 3 miesięcy	18.023 tys. zł.
	Razem:	39.748 tys. zł.

Zobowiązania zaprezentowane zostały w wartościach wymagalnych tj. łącznie z naliczonymi odsetkami.

Naliczone należne odsetki z tytułu nieterminowych zapłat zobowiązań za dostawy i usługi wynoszą:

- stan na 1.01.2008 r.	460 tys. zł.
- naliczono do 31.12.2008 r.	1.193 tys. zł.
- doliczenie różnicy kursowej	172 tys. zł.
- zapłacono do 31.12.2008 r.	1.814 tys. zł.
- stan na 31.12.2008 r.	11 tys. zł.

Na dzień 31.12.2008 r. zostały naliczone odsetki hipotetyczne w kwocie 57 tys. zł., która obciążyła koszty.

4. Zobowiązania krótkoterminowe pozostałe wynoszą 27.065 tys. zł.
Udział % w sumie bilansowej 8,7 %
i obejmują tytuły:

Zobowiązania z tyt. podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń 1.899 tys. zł.

w tym:

- *podatek dochodowy płacony u źródła z tyt. odsetek* *54 tys. zł.*
- *podatek VAT* *553 tys. zł.*
- *podatek VAT do rozliczenia w następnych okresach* *1 tys. zł.*
- *podatek dochodowy od osób fizycznych* *316 tys. zł.*
- *składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP i FGŚP* *956 tys. zł.*
- *PFRON* *19 tys. zł.*

Rozliczenia międzyokresowe przychodów 8.891 tys. zł.

w tym:

- *warunkowe umorzenie zobowiązań. zgodnie z układem* *6.697 tys. zł.*
- *dotacja do prac rozwojowych z Ministerstwa Szkolnictwa* *2.135 tys. zł.*
- *dotacja z WFOŚ i GW* *59 tys. zł.*

Inne zobowiązania 16.275 tys. zł.

w tym:

- *obligacje korporacyjne* *13.500 tys. zł.*
- *wynagrodzenia* *985 tys. zł.*

- *potrącenia z wynagrodzeń* *43 tys. zł.*
- *zgłoszone do układu* *248 tys. zł.*
- *zaliczki na dostawy* *57 tys. zł.*
- *zakup rzeczowego majątku trwałego* *314 tys. zł.*
- *zakup środków trwałych w leasingu* *275 tys. zł.*
- *Zakładowy Fundusz Świadczeń Pracowniczych* *693 tys. zł.*
- *pozostałe* *160 tys. zł.*

Wartością prawidłowo naliczonego odpisu na ZFŚS zostały zasilone środki pieniężne na wydzielonym rachunku bankowym.

Zobowiązania pozostałe zostały ujęte kompletnie i wycenione w kwocie wymagalnej zapłaty. Prezentacja w sprawozdaniu finansowym jest prawidłowa.

5. Pochodne instrumenty finansowe wynoszą 32.980 tys. zł.

Udział % w sumie bilansowej 10,6 %

Przyszłe przepływy pieniężne z tytułu przychodów, szacowanych na podstawie ramowych umów oraz zawartych kontraktów handlowych wyrażonych w walutach obcych, spółka w roku 2008 zabezpieczała przed ryzykiem kursowym poprzez zawieranie walutowych transakcji terminowych.

Wynik na realizacji pochodnych instrumentów finansowych w roku 2008 wygenerował zysk w wysokości	342 tys. zł.
Zysk z rozliczenia wyceny wg stanu na 31.12.2007 r. wyniósł	1.182 tys. zł.
	1.524 tys. zł.

Pozycja bilansowa obejmuje wycenę na dzień 31.12.2008 r. pochodnych instrumentów finansowych w wysokości różnicy pomiędzy zakontraktowanym kursem wymiany walut, a kursem banków, z którymi spółka zawierała kontrakty walutowe, przyjętym w polityce rachunkowości jako kurs zamknięcia w wartości godziwej.

Wycena na dzień 31.12.2008 r. została odniesiona w koszty finansowe w wysokości	-32.980 tys. zł.
Przychody finansowe z tyt. instrumentów finansowych wyniosły	1.524 tys. zł.
Wynik	-31.456 tys. zł.

Pozycja pochodnych instrumentów finansowych została prawidłowo zaprezentowana w sprawozdaniu finansowym.

6. Podstawa prawna, rozliczenie i przebieg własnego postępowania układowego, ugodowego

Postanowieniem sądowym z dnia 23 grudnia 2003 roku Sądu Rejonowego w Katowicach został zatwierdzony układ. Uprawomocnienie zatwierdzenia układu miało miejsce dnia 14 października 2004 roku. "Ferrum" S.A. spłaca raty zgodnie z ustaleniami postanowienia sądowego.

Wg stanu na dzień 31.12.2008 r. wartość układu przedstawia się j.n.:

Wartość do umorzenia po zakończeniu układu – ujęcie w rozliczeniach międzyokresowych przychodów	6.697 tys. zł.
Wartość do zapłaty w roku 2009:	1.693 tys. zł.
w tym:	
- zobowiązania z tyt. dostaw i usług	*944 tys. zł.*
- kredyty i pożyczki	*501 tys. zł.*
- zobowiązania pozostałe	*248 tys. zł.*

VI. WYNIK FINANSOWY, PODATKI

Spółka w roku 2008 nie posiadała działalności zaniechanej. Rachunek zysków i strat obejmuje wyłącznie pozycje związane z działalnością kontynuowaną.

1. Przychody i koszty oraz wynik finansowy wynikające z rachunku zysku i strat – wariant porównawczy za okres od 1.01.2008 r. do 31.12.2008 r. są następujące:

Treść	Przychody ze sprzedaży, zbytu i pozostałe	Odpowiadające im koszty	Wynik + zysk – strata
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA	**282.335 tys. zł.**	**275.312 tys. zł.**	**7.023 tys. zł.**
Produkty netto	259.119 tys. zł.	265.978 tys. zł.	-6.859 tys. zł.
Towary i materiały	6.463 tys. zł.	5.274 tys. zł.	1.189 tys. zł.
Zmiana stanu produktów	14.645 tys. zł.	x	14.645 tys. zł.
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby	130 tys. zł.	x	130 tys. zł.
Pozostałe przychody operacyjne	1.978 tys. zł.	x	
Pozostałe koszty operacyjne	x	4.061 tys. zł.	-2.083 tys. zł.

ZYSK Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	**282.335 tys. zł.**	**275.312 tys. zł.**	**7.023 tys. zł.**
Przychody finansowe	40.868 tys. zł.	x	
Koszty finansowe	x	35.572 tys. zł.	+5.296 tys. zł.
ZYSK PRZED OPODATKOWANIEM	**323.204 tys. zł.**	**310.885 tys. zł.**	**12.319 tys. zł.**
Podatek dochodowy bieżący	x	x	0 tys. zł.
Odroczony podatek dochodowy	x	x	6.745 tys. zł.
ZYSK NETTO	x	x	**5.574 tys. zł.**

Przychody okresu sprawozdawczego wykazane zostały w sposób kompletny. Ujęte zostały wszystkie faktury dotyczące badanego okresu. Dokumenty sprzedaży oraz dowody pozostałych przychodów operacyjnych i przychodów finansowych były prawidłowo dekretowane i księgowane.
Zachowana została współmierność przychodów z kosztami poniesionymi w celu uzyskania przychodów.

Dane ksiąg rachunkowych w zakresie przychodów ze sprzedaży zostały prawidłowo wykazane w zestawieniu obrotów i sald oraz sprawozdaniu finansowym.

Koszty badanego okresu zostały ujęte kompletnie. Obciążenie kosztów następowało na podstawie prawidłowo sporządzanych dowodów księgowych oraz otrzymywanych faktur zewnętrznych, które poddawane były kontroli formalnej, merytorycznej i rachunkowej. Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych została naliczona w prawidłowej wysokości i odniesiona w ciężar kosztów. Zużycie materiałów wycenione zostało wg rzeczywistych cen zakupu. Obciążenia podatkowe dokumentowane były prawidłowo sporządzanymi deklaracjami i dowodami wewnętrznymi.
Koszty badanego okresu zostały rozliczone współmiernie do przychodów tego okresu.

Krąg kosztów został prawidłowo rozliczony:

- amortyzacja	9.678 tys. zł.
- zużycie materiałów i energii	219.896 tys. zł.
- usługi obce	8.296 tys. zł.
- podatki i opłaty	3.690 tys. zł.
- wynagrodzenia	18.674 tys. zł.
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	3.910 tys. zł.

- pozostałe koszty rodzajowe	1.833 tys. zł.
Poniesione w roku 2008 koszty rodzajowe wyniosły	**265.977 tys. zł.**
Rozliczone zostały poprzez:	
- zmniejszenie stanu produkcji w toku	320 tys. zł.
- zwiększenia stanu produktów gotowych	- 13.172 tys. zł.
- zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych kosztów	37 tys. zł.
- zwiększenie kosztów prac rozwojowych	- 1.332 tys. zł.
- zmiany w stanie produktów z tyt. reklamacji	- 498 tys. zł.
- świadczenia własne na budowę rzeczowego majątku trwałego	- 130 tys. zł.
Koszt własny sprzedanej produkcji	**251.202 tys. zł.**
w tym:	
- koszt wytworzenia produkcji	238.170 tys. zł.
- koszty sprzedaży	4.381 tys. zł.
- koszty ogólnego zarządu	8.651 tys. zł.

2. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1.978 tys. zł.
Pozostałe koszty operacyjne	4.061 tys. zł.
Strata	2.083 tys. zł.

2.1. **Pozostałe przychody operacyjne** obejmują:

- rozwiązanie odpisu aktualizującego należności	25 tys. zł.
- rozwiązanie odpisu na odsetki od należności	92 tys. zł.
- odsetki handlowe od należności bieżące i memoriałowe	362 tys. zł.
- odsetki od ugody	23 tys. zł.
- odsetki od środków pieniężnych, kaucji i lokat bankowych	500 tys. zł.
- otrzymane odszkodowania, kary umowne i uznane reklamacje	839 tys. zł.
- pozostałe przychody	137 tys. zł.
Razem:	1.978 tys. zł.

2.2. **Pozostałe koszty operacyjne** obejmują:

- wynik ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych		56 tys. zł.
- przychody z tyt. rzeczowego majątku trwałego	*128 tys. zł.*	
- koszty z tyt. rzeczowego majątku trwałego	*184 tys. zł.*	
- odsetki od zobowiązań handlowych wg not		1.193 tys. zł.

- odsetki od zobowiązań handlowych memoriałowe		57 tys. zł.
- odsetki od kaucji		47 tys. zł.
- utworzenie odpisu aktualizującego należności		22 tys. zł.
- utworzenie odpisu aktualizującego na odsetki od należności		362 tys. zł.
- utworzenie odpisu aktualizującego na materiały		37 tys. zł.
- nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi związanych z działalnością operacyjną		383 tys. zł.
- dodatnie różnice kursowe	*11.725 tys. zł.*	
- ujemne różnice kursowe	*12.108 tys. zł.*	
- kary umowne i odszkodowania		1.795 tys. zł.
- koszty pośrednictwa handlowego		69 tys. zł.
- pozostałe koszty		40 tys. zł.
Razem:		4.061 tys. zł.

3. Działalność finansowa

Przychody finansowe	40.868 tys. zł.
Koszty finansowe	35.572 tys. zł.
Zysk	5.296 tys. zł.

3.1. **Przychody finansowe** obejmują:

- umorzenie kredytu	251 tys. zł.
- umorzenie odsetek od kredytów	2.001 tys. zł.
- umorzenie odsetek od gwarancji bankowej	369 tys. zł.
- przekwalifikowanie nieruchomości inwestycyjnych	38.198 tys. zł.
- wynik na sprzedaży akcji obcych	49 tys. zł.
Razem:	40.868 tys. zł.

3.2. **Koszty finansowe** obejmują:

- odsetki i prowizje od kredytów, pożyczek i gwarancji	2.708 tys. zł.
- odsetki budżetowe i podobne	22 tys. zł.
- odsetki z tyt. leasingu finansowego	41 tys. zł.
- odsetki związane z factoringiem	583 tys. zł.
- nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi związanymi z instrumentami finansowymi	31.456 tys. zł.

- dodatnie różnice z realizacji w roku 2008	*342 tys. zł.*	
- dodatnie różnice z rozliczenia wyceny z 31.12.2007r.	*1.182 tys. zł.*	
- ujemne różnice z wyceny na 31.12.2008 r.	*32.980 tys. zł.*	
- odpis aktualizujący akcje obce		238 tys. zł.
- koszty emisji akcji własnych		275 tys. zł.
- koszty akredytywy		241 tys. zł.
- pozostałe		8 tys. zł.
Razem:		35.572 tys. zł.

Ewidencja przychodów i kosztów w księgach rachunkowych prowadzona była przez spółkę poprawnie i kompletnie oraz prawidłowo został sporządzony rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r.

4. Obowiązkowe zmniejszenia zysku

Ustalenie wyniku finansowego dla celów podatkowych

- wynik bilansowy przed opodatkowaniem	(+) 12.319 tys. zł.
- przychody nie podlegające opodatkowaniu	(-) 45.899 tys. zł.
- koszty nie stanowiące kosztów podatkowych	(+) 42.995 tys. zł.
- koszty zrealizowane podatkowo	(-) 7.113 tys. zł.
- wynik bilansowy brutto po korektach	(+) 2.302 tys. zł.

Podstawa podatku dochodowego od osób prawnych została prawidłowo wyliczona. Zostały ujęte wszystkie koszty oraz przychody różniące wynik bilansowy od podstawy do opodatkowania.

Wyliczenie wartości bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych

- wynik bilansowy brutto po korektach	2.302 tys. zł.
- straty za lata poprzednie przyjęte do rozliczenia	2.302 tys. zł.
- podstawa opodatkowania po rozliczeniu straty za lata ubiegłe	0 tys. zł.
- podatek dochodowy bieżący	0 tys. zł.

Podatek dochodowy odroczony ujęty w rachunku zysków i strat

- wykorzystanie rezerwy na podatek odroczony (-)	50 tys. zł.
- wykorzystanie aktywu na podatek odroczony (+)	1.366 tys. zł.

- utworzenie rezerwy na podatek odroczony (+)	8.349 tys. zł.
- utworzenie aktywu na podatek odroczony (-)	2.920 tys. zł.
Razem ujęcie w rachunku zysków i strat	**6.745 tys. zł.**

Podatek dochodowy w sprawozdaniu finansowym

- podatek należny bieżący za 2008 rok	0 tys. zł.
- podatek odroczony	6.745 tys. zł.
Razem wartość podatku dochodowego od osób prawnych	6.745 tys. zł.

Wartość podatku dochodowego oraz rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od osób prawnych zostały poprawnie ujęte w księgach rachunkowych oraz prawidłowo wykazane w sprawozdaniu finansowym.

5. Podatki – rozliczenia z budżetem

1.podatek od nieruchomości	2.809 tys. zł.
2.podatek od towarów i usług – nadwyżka należnego	12.756 tys. zł.
3.podatek dochodowy od osób fizycznych	1.836 tys. zł.
4.składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	6.875 tys. zł.
5.opłaty PFRON	258 tys. zł.
6. opłata za wieczyste użytkowanie terenów	621 tys. zł.

1. Podatek od nieruchomości

Wyliczenia oparte zostały na stawkach uchwalonych na rok 2008 przez Radę Miasta Katowice. Rozliczenie podatku od nieruchomości przedstawiało się j.n.:

Stan na 1.01.2008 r. – zobowiązanie	0,00 zł.
Naliczenie	2.809 tys. zł.
Zapłacono	2.809 tys. zł.
Stan na 31.12.2008 r.	0,00 zł.

W roku 2008 zostały naliczone i zapłacone odsetki w kwocie 6.024,80 zł.
Obroty i salda prawidłowo zostały ujęte w sprawozdaniu finansowym.

2. Podatek od towarów i usług VAT

Dokumentacja związana z wyliczaniem, rejestracją i ewidencją księgową podatku VAT oraz jego rozliczanie z budżetem przebiegały zgodnie z wytycznymi prawa podatkowego.
Obroty roku 2008 konta rozrachunkowego podatku VAT przedstawiały się następująco:

Stan na 1.01.2008 r. – należność		-2.262 tys. zł.
Nadwyżka podatku należnego nad naliczonym		12.756 tys. zł.
Podatek należny za okres	*61.587 tys. zł.*	
Podatek naliczony za okres	*48.831 tys. zł.*	
Korekty z tyt. rozliczenia VAT z roku 2007		-203 tys. zł.
Ogółem do zapłaty		10.291 tys. zł.
Zapłacono w okresie od 1.01.2008 r. do 31.12.2008 r.		9.738 tys. zł.
Stan na 31.12.2008 r. – zobowiązanie		553 tys. zł.

Obroty i salda prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych oraz prawidłowo prezentowane w sprawozdaniu finansowym.

3. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Obroty i stany podatku dochodowego od osób fizycznych (wg PIT 4R oraz PIT 8AR) przedstawiały się j.n.:

Stan na 1.01.2008 r.	264 tys. zł.
- należny za rok 2008	1.836 tys. zł.
- prowizja płatnika	- 5 tys. zł.
Razem:	2.095 tys. zł.
Uregulowano do 31.12.2008 r.	-1.779 tys. zł.
Stan na 31.12.2008 r.	316 tys. zł.

Saldo zostało prawidłowo wykazane, obejmuje kwoty według deklaracji:

-za miesiąc grudzień 2008 roku	200 tys. zł.
-za miesiąc styczeń 2009 roku	116 tys. zł.
	316 tys. zł.

Saldo zostało uregulowane zgodnie z prawnie obowiązującymi terminami zapłat.

4. Ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Wyliczenie składek spółka dokonała biorąc za podstawę kwotę wynagrodzeń skorygowaną o wyłączenia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Rozliczenie składek ubezpieczenia społecznego, ubezpieczenia zdrowotnego, Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w okresie roku 2008 przedstawiało się j.n.:

Stan na 1.01.2008 r. – zobowiązanie	1.037 tys. zł.
Należne składki	6.875 tys. zł.
Razem:	7.912 tys. zł.
- świadczenia wypłacane w imieniu ZUS	-298 tys. zł.
- zapłaty	-6.646 tys. zł.
- korekty z lat poprzednich	-12 tys. zł.
Stan na 31.12.2008 r. – zobowiązanie	956 tys. zł.

Saldo zobowiązania budżetowego z tyt. składek ubezpieczenia według stanu na 31.12.2008 r. obejmuje deklaracje:

- za grudzień 2008 r.	489 tys. zł.
- za styczeń 2009 r.	472 tys. zł.
- nadpłaty do potrącenia w styczniu 2009 r.	-5 tys. zł.
	956 tys. zł.

Saldo zostało uregulowane w styczniu i lutym 2008 r. zgodnie z prawnie obowiązującymi terminami zapłat.
W roku 2008 naliczone i zapłacone zostały odsetki w kwocie 6.514,92 zł.

Składki ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego zostały w sposób prawidłowy ujęte w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym.

5. Opłaty na PFRON

Spółka wylicza podstawy i naliczenia oraz sporządza miesięczne deklaracje opłat na PFRON. Wartością opłat obciąża koszty działalności oraz uznaje zobowiązania wobec PFRON. Na przestrzeni roku 2008 obroty przedstawiały się j.n.:

Stan na 1.01.2008 r. – zobowiązanie	14 tys. zł..
Opłata należna za rok 2008	258 tys. zł.
Razem:	272 tys. zł.
Zapłacono w roku 2008	253 tys. zł.
Stan na 31.12.2008 r. – zobowiązanie	19 tys. zł.

Ewidencja w księgach oraz ujęcie w sprawozdaniu finansowym opłat na PFRON są prawidłowe.

6. Opłaty za wieczyste użytkowanie terenów

Stan na 1.01.2008 r. – zobowiązanie	0,00 zł.
Opłata należna za rok 2008	621 tys. zł.
Zapłacono w roku 2008	621 tys. zł.
Stan na 31.12.2008 r. – zobowiązanie	0,00 zł.

W roku 2008 spółka zapłaciła odsetki z tytułu opóźnień w zapłacie opłaty za wieczyste użytkowanie terenów w kwocie 4.662,16 zł. Ujęcie w sprawozdaniu finansowym opłat jest prawidłowe.

6. Rozliczenia wykorzystania dotacji

”Ferrum” S.A. otrzymała ***dotację do aktywów*** na realizację opracowania i wdrożenia technologii wytwarzania wielkogabarytowych kształtowników zimnogiętych na podstawie Umowy o dofinansowanie wykonania projektu celowego nr 6 ZR9 2006C/06782 z dnia 1.12.2006 r. zawartej pomiędzy Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a ”Ferrum” S.A., będącą ‘wnioskodawcą’ i Politechniką Śląską będącą ‘wykonawcą’. Dotacja stanowi dofinansowanie na refundację części kosztów kwalifikowanych poniesionych na badania i zadania realizowane przez Politechnikę Śląską na rzecz ”Ferrum” S.A. w latach 2007 i 2008. Dotacja na 31.12.2008 r. wynosi 2.135 tys. zł. i prezentowana jest w rozliczeniach międzyokresowych przychodów. Z chwilą rozpoczęcia amortyzowania prac rozwojowych nastąpi rozliczanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne.

VII. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, OGRANICZENIA W PRAWACH WŁASNOŚCI

1. Wykaz grup zobowiązań zabezpieczonych na majątku Spółki

Zobowiązanie zabezpieczone	Stan na 31.12.2008 roku			Stan na 31.12.2007 roku		
	kwota kredytu, pożyczki i inne w tys. złotych	kwota zabezpieczenia w tys. złotych	kwota zabezpieczenia wyrażona jako % aktywów	kwota kredytu, pożyczki i inne w tys. złotych	kwota zabezpieczenia w tys. złotych	kwota zabezpieczenia wyrażona jako % aktywów
Hipotecznie	25.284	36.000	12	33.227	70.545	26
Zastaw rejestrowy	45.326	159.873	51	44.630	130.404	48
Przewłaszczenia rzeczy ruchomych				245	8.832	3
Zastaw na udziałach	13.500	4.000	1	16..944	4.000	1
Razem		**199.873**	**64**		**213.781**	**78**

2. **Zobowiązania warunkowe,** w tym również udzielone przez jednostkę gwarancje i poręczenia, także wekslowe

Rodzaj zobowiązań, gwarancji, poręczeń	Stan na 31.12.2008 roku		Stan na 31.12.2007 roku	
	Kwota	% aktywów	Kwota	% aktywów
Poręczenie wg prawa cywilnego	5.752 tys. zł.	1,85 %	752 tys. zł..	0,27 %

”Ferrum” S.A. wg stanu na dzień 31.12.2008 r. była poręczycielem według prawa cywilnego, udzielając gwarancji beneficjentowi – ZKS Ferrum S.A. na kwotę 5.752 tys. zł.

VIII. RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH, INFORMACJE DODATKOWE O PRZYJĘTYCH ZASADACH RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE, SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

Rachunek przepływów środków pieniężnych sporządzony został na bazie danych zawartych w bilansie, rachunku zysków i strat oraz księgach rachunkowych zgodnie z regulacjami zawartymi w MSR 7.

Struktura przepływu środków pieniężnych w okresie od 1.01.2008 r. do 31.12.2008 r. przedstawiała się następująco:

- przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	-21.345 tys. zł.
- przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-14.598 tys. zł.
- przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	+33.810 tys. zł.
Przepływy pieniężne razem:	-2.133 tys. zł.
- zmiana stanu środków pieniężnych z tyt. różnic kursowych	+1 tys. zł.
Bilansowa zmiana środków pieniężnych	-2.132 tys. zł.

Informacje dodatkowe o przyjętych zasadach rachunkowości oraz noty objaśniające do sprawozdania finansowego za okres od 1.01.2008 r. do 31.12.2008 r. zawierają wszystkie zagadnienia wymagane Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. Przedstawione zostały metody wyceny składników majątkowych i źródeł ich finansowania oraz dodatkowe objaśnienia zmian aktywów i pasywów. Dane zawarte w informacji dodatkowej są kompletne i prawidłowo prezentowane.

Sprawozdanie z działalności sporządzone zostało na bazie danych sprawozdania finansowego i ewidencji księgowej. Zawiera informacje o jednostce zgodnie z wytycznymi art.49 ust. 2 Ustawy o rachunkowości.

IX. NARUSZENIE PRAWA

W toku badania nie stwierdzono naruszenia przepisów prawa podatkowego, dewizowego, celnego, kodeksu spółek handlowych oraz statutu spółki.

X. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

Po dacie zamknięcia bilansu nie wystąpiły zdarzenia gospodarcze, które powinny być ujęte w sprawozdaniu finansowym za rok 2008. Nie wystąpiły także zdarzenia, które mogłyby wpłynąć ujemnie na sytuację majątkowa i finansową spółki w następnych okresach.

E. OCENA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK 2008

1. Stwierdzamy, że sprawozdanie finansowe i stanowiące jego podstawę księgi rachunkowe są zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości i powszechnie przyjętymi przez środowisko zawodowe zasadami rachunkowości.

2. Stwierdzamy prawidłowość i rzetelność sprawozdania finansowego, polegającą na wykazaniu w nim wyników działalności gospodarczej oraz sytuacji majątkowej i finansowej zgodnie z prawdą materialną.

3. Niniejszy raport omówiono z kierownikiem ”Ferrum” S. A.

F. USTALENIA KOŃCOWE

1. Raport niniejszy zawiera 42 strony maszynopisu kolejno ponumerowane. Każdą ze stron oznaczono, umieszczając na niej obok numeru strony podpis biegłego rewidenta.

2. Do raportu załącza się sprawozdanie finansowe jednostki oraz:
   1) Wnioski i uwagi – nie występują,
   2) Wyniki ekonomiczno-finansowe,
   3) Wskaźniki zyskowności, płynności finansowej i wypłacalności,
   4) Wskaźniki z rachunku przepływów pieniężnych,

5) Stan odpisów z tytułu aktualizacji wyceny aktywów oraz rezerw na zobowiązania,

6) Potwierdzenie odbioru (w egzemplarzu podmiotu badającego).

(podmiot badający)

MW RAFIN Marian Wcisło
Biuro Usług Rachunkowości i Finansów Sp. j.
41-200 Sosnowiec, al. Zwycięstwa 3
Podmiot uprawniony nr 3076
P R E Z E S

Biegły Rewident
Marian Wcisło
nr ewid. 5424/785

Biegły Rewident

Anna Jeziorska-Hesse
Nr ewid. 9455/7065

Sosnowiec, dnia 26 marca 2009 roku.

Załącznik nr 2

Wyniki ekonomiczno - finansowe

w tys. zł.

Lp.	WSKAŹNIK	Wykonanie			Wskaźnik procentowy	
		2008	2007	2006	3:4	4:5
1	2	3	4	5	6	7
1.	Przychody ogółem w tym z tytułu:	**308 428**	**245 321**	**226 624**	**125,72%**	**108,25%**
	- sprzedaży produktów	259 119	234 959	219 761	110,28%	106,92%
	- sprzedaży materiałów i towarów	6 463	4 363	3 600	148,13%	121,19%
	- pozostałych przychodów operacyjnych	1 978	3 906	1 996	50,64%	195,69%
	- przychodów finansowych	40 868	2 093	1 267	1952,60%	165,19%
2.	Koszty uzyskania przychodów w tym z tytułu:	**296 109**	**236 350**	**214 782**	**125,28%**	**110,04%**
	- kosztu własnego sprzedanych produktów	238 170	214 082	195 471	111,25%	109,52%
	- wartość sprzedanych materiałów i towarów	5 274	4 047	2 705	130,32%	149,61%
	- kosztów sprzedaży	4 381	5 706	3 134	76,78%	182,07%
	- kosztów ogólnego zarządu	8 651	8 328	7 822	103,88%	106,47%
	- pozostałych kosztów operacyjnych	4 061	1 507	2 801	269,48%	53,80%
	- kosztów finansowych	35 572	2 680	2 849	1327,31%	94,07%
3.	Wynik finansowy przed opodatkowaniem	**12 319**	**8 971**	**11 842**	**137,32%**	**75,76%**
4a).	Podatek dochodowy bieżący	0	0	0		
4b).	Podatek dochodowy odroczony	6 745	1 677	0		
5.	Wynik finansowy netto	**5 574**	**7 294**	**11 842**	**76,42%**	**61,59%**

Załącznik Nr 3

Wskaźniki zyskowności , płynności finansowej i wypłacalności za rok 2008

w tys. zł

Rodzaj wskaźnika i sposób wyliczenia	Kwoty		Wskaźnik		Zmiana wskaźnika + poprawa, -pogorszenie
	Rok bieżący	Rok poprzedni	Roku bieżącego	Roku poprzedniego	
1	2	3	4	5	6
WSKAŹNIKI ZYSKOWNOŚCI					
1. Wskaźnik zyskowności sprzedaży					
Zysk netto x 100 / Przychody ze sprzedaży	5 574 / 265 582	7 294 / 239 322	2,10	3,05	-0,95
2. **Wskaźnik zyskowności ogółem majątku (ROA)**					
Zysk netto x 100 / Przeciętny stan majątku	5 574 / 291 861	7 294 / 257 404	1,91	2,83	-0,92
3. **Skorygowany wskaźnik zyskowności ogółem majątku (ROA1)**					
Zysk netto + odsetki zapłacone netto (tj. bez p.d.o.p.) x 100 / Przeciętny stan majątku	10 168 / 291 861	10 026 / 257 404	3,48	3,90	-0,42
4. **Wskaźnik produktywności majątku trwałego**					
Przychody ze sprzedaży / Przeciętny stan produkcyjnego majątku trwałego	265 582 / 133 045	239 322 / 129 651	2,00	1,85	0,15
5. **Wskaźnik zyskowności kapitałów własnych (ROE)**					
zysk netto x 100 / Przeciętny stan kapitałów własnych	5 574 / 133 395	7 294 / 108 001	4,18	6,75	-2,57
6. **Wskaźnik zyskowności kapitału całkowitego**					
zysk netto x 100 / Przeciętny stan kapitału całkowitego	5 574 / 291 861	7 294 / 257 404	1,91	2,83	-0,92
7. **Skala dźwigni finansowej**					
zyskowność kapitałów własnych (poz. 5) - skorygowana zyskowność majątku (poz. 3)	4,18-3,48	6,75-3,90	0,70	2,85	-2,15
WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ					
1	2	3	4	5	6
8. **Wskaźnik pokrycia bieżących zobowiązań**					
środki obrotowe x 100 / zobowiązania krótkoterminowe z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe minus układ	115 899 / 56 730	121 082 / 83 810	204,30	144,47	59,83
9. **Wskaźnik szybkości spłaty zobowiązań**					
środki obrotowe - zapasy x 100 / zobowiązania krótkoterminowe z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe minus układ	50 138 / 56 730	48 853 / 83 810	88,38	58,29	30,09
10. **Wskaźnik płynności bardzo szybki**					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty x 100 / zobowiązania krótkoterminowe z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe minus układ	113 / 56 730	2 245 / 83 810	0,20	2,68	-2,48
11. **Wskaźnik obrotu należności w razach**					
Przychód ze sprzedaży / Przeciętny stan należności minus VAT	265 582 / 30 811	239 322 / 37 158	8,62	6,44	

12. **Wskaźnik obrotu należności w dniach**					
Liczba dni w okresie	365	365			
= ----------	----------	----------	42	57	15
Wskaźnik obrotu należności w razach	8,62	6,44			
13. **Wskaźnik obrotu zobowiazaniami w razach**					
Koszt własny sprzedaży	251 202	218 129			
= ----------	----------	----------	7,05	5,04	
Przeciętny stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług minus VAT	35 640	43 294			
14. **Wskaźnik obrotu zobowiązaniami w dniach**					
Liczba dni w okresie	365	365			
= ----------	----------	----------	52	72	20
Wskaźnik obrotu zobowiazaniami w razach	7,05	5,04			
15. **Wskaźnik obrotu zapasami w razach**					
Zużycie materiałów	215 485	187 754			
= ----------	----------	----------	7,43	5,78	
Przeciętny stan zapasów materiałów	29 003	32 468			
16. **Wskaźnik obrotu zapasami w dniach**					
Liczba dni w okresie	365	365			
= ----------	----------	----------	49	63	14
Wskaźnik obrotu zapasami materiałów w razach	7,43	5,78			
17. **Wskaźnik obrotu zapasami w razach**					
Przychód ze sprzedaży produktów	259 119	234 959			
= ----------	----------	----------	6,87	8,05	
Przeciętny stan zapasów wyrobów gotowych	37 700	29 196			
18. **Wskaźnik obrotu zapasami w dniach**					
Liczba dni w okresie	365	365			
= ----------	----------	----------	53	45	-8
Wskaźnik obrotu w razach	6,87	8,05			

WSKAŹNIKI WYPŁACALNOŚCI

1	2	3	4	5	6
19. **Wskaźnik pokrycia odsetek zyskiem w razach**					
Zysk brutto + odsetki	12 319	11 703			
= ----------	----------	----------	2,68	4,28	-1,60
Odsetki	4 594	2 732			
20. **Wskaźnik obciążenia majątku zobowiązaniami krótkoterminowymi**					
Zobowiązania krótkoterminowe x 100	135 548	125 422			
= ----------	----------	----------	43,68	45,87	2,19
Majątek ogółem	310 315	273 406			
21. **Wskaźnik pokrycia majątku kapitałami własnymi**					
Kapitały własne x 100	155 142	111 648			
= ----------	----------	----------	50,00	40,84	9,16
Aktywa ogółem	310 315	273 406			
22. **Wskaźnik zobowiązań krótkoterminowych do kapitałów własnych**					
Przeciętne zobowiązania krótkoterminowe x 100	130 485	107 721			
= ----------	----------	----------	84,11	96,48	12,37
Kapitały własne	155 142	111 648			
23. **Wskaźnik pokrycia zobowiązań nadwyżką finansową**					
Nadwyżka finansowa	15 252	16 144			
= ----------	----------	----------	0,12	0,15	-0,03
Przeciętne zobowiązania krótkoterminowe	130 485	107 721			

Przeciętny stan należności z tyt. dostaw i usług został 'unettowiony' poprzez średnią stawkę VAT, która
- w roku 2007 wyniosła 113,41%
- w roku 2008 wyniosła 113,15%

Przeciętny stan zobowiązań z tyt. dostaw i usług został skorygowany o wartość zobowiązań wg układu sądowego oraz 'unettowiony' średnią stawką podatku VAT, która:
- w roku 2007 wyniosła 110,50%
- w roku 2008 r. wyniosła 109,43%

Załącznik Nr 4

WSKAŹNIKI Z RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

kwoty w tys. zł

Lp.	Nazwa wskaźnika	Sposób obliczenia wskaźnika	Kwoty		Wskaźnik		Poprawa + Pogorszenie - (6-7)
			okres bieżący	okres poprzedni	okres bieżący	okres poprzedni	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	***WSKAŹNIK*** udziału zysku netto w stanie środków pieniężnych z działalności operacyjnej =	zysk netto	5 574	7 294	-0,26	0,52	-0,78
		środki pieniężne z działalności operacyjnej	-21 345	14 157			
2	***WSKAŹNIK*** udziału amortyzacji w stanie środków pieniężnych z działalności operacyjnej =	amortyzacja	9 678	8 850	-0,45	0,63	-1,08
		środki pieniężne z działalności operacyjnej	-21 345	14 157			
3	***WSKAŹNIK*** zdolności wypracowania środków pieniężnych z działalności operacyjnej =	środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	-21 345	14 157	1,04	0,47	0,57
		środki pieniężne netto z działalności operacyjnej + wpływy z działalności finansowej	-20 454	30 120			
4	***WSKAŹNIK*** sfinansowania inwestycji w rzeczowym majątku trwałym oraz WNiP =	nakłady na środki trwałe i wartości niematerialne	5 727	15 149	-0,27	1,07	-1,34
		środki pieniężne z działalności operacyjnej	-21 345	14 157			
5	***WSKAŹNIK*** ogólnej wystarczalności środków =	środki pieniężne z działalności operacyjnej	-21 345	14 157	-0,89	0,50	-1,39
		wydatki z działalności inwestycyjnej oraz finansowej	23 978	28 271			
6	***WSKAŹNIK*** pokrycia odsetek =	Odsetki z działalności finansowej	2 530	2 639	-0,12	0,19	-0,31
		środki pieniężne z działalności operacyjnej	-21 345	14 157			
7	***WSKAŹNIK*** wydajności gotówkowej zainwestowanego kapitału z działalności operacyjnej =	środki pieniężne z działalności operacyjnej	-21 345	14 157	-0,08	0,05	-0,13
		kapitał inwestowany	261 726	268 013			
8	***WSKAŹNIK*** pieniężnej wydajności aktywów =	środki pieniężne z działalności operacyjnej	-21 345	14 157	-0,07	0,05	-0,12
		aktywa ogółem	310 315	273 406			
9	***WSKAŹNIK*** pieniężnej wydajności sprzedaży =	środki pieniężne z działalności operacyjnej	-21 345	14 157	-0,08	0,06	-0,14
		przychody ze sprzedaży produktów towarów i materiałów	265 582	239 322			

TREŚĆ EKONOMICZNA WSKAŹNIKÓW
z rachunku przepływów pieniężnych

1. Im wyższa wartość tego wskaźnika, tym lepiej zysk netto odzwierciedla rzeczywistą nadwyżkę wygospodarowaną przez przedsiębiorstwo.

2. Wysoka i rosnąca wartość tego wskaźnika jest interpretowana negatywnie. Oznacza ona słabą zdolność przedsiębiorstwa do generowania własnych źródeł. Środki z amortyzacji powinny bowiem być wykorzystane na nowe inwestycje w majątek trwały przedsiębiorstwa, a nie służyć finansowaniu bieżącej działalności, czy realizacji zobowiązań z tytułu kredytów lub dywidend.

3. Wzrost wartości tego wskaźnika powinien świadczyć pozytywnie o możliwościach firmy w zakresie samofinansowania. Jednocześnie należy pamiętać o analizie innych danych (np. zaciągnięcie nowych kredytów na sfinansowanie środków trwałych w budowie pomniejszy wartość wskaźnika, co nie może być od razu interpretowane jako negatywny sygnał na temat sytuacji spółki).

4. Mniejsza wartość wskaźnika wskazuje, że firma posiada większe nadwyżki na pokrycie innych wydatków.

5. Wskaźnik kształtujący się na poziomie wyższym od jedności sugeruje, że przedsiębiorstwo wypracowuje wystarczającą ilość środków pieniężnych umożliwiających pokrycie wydatków związanych z działalnością inwestycyjną oraz finansową.

6. Wartość wskaźnika poniżej 1 wskazuje, że przedsiębiorstwo nie jest w stanie pozyskać ze swojej podstawowej działalności operacyjnej środków pieniężnych na spłatę majątku lub zaciągnięcie nowych kredytów. Z pewnością nie może być to oceniane pozytywnie. Należy zaznaczyć, że środki pieniężne z działalności operacyjnej powinny pokrywać nie tylko odsetki, ale również amortyzacje, która służy odtworzeniu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

7.

kapitał zainwestowany	=	kapitały własne i obce	-	inwestycje długoterminowe i krótkoterminowe (bez środków pieniężnych)

8. Wskaźnik ten mierzy ile pozyskano środków pieniężnych z podstawowej działalności operacyjnej z zainwestowanego w tę działalność kapitału.

9. Jeżeli wskaźnik wzrasta, oznacza to że pieniężna wydajność aktywów wzrasta.

10. Wskaźnik ten oznacza jaka część przychodów ze sprzedaży (w ujęciu memoriałowym) ma pokrycie w przychodzie pieniężnym. Im wskaźnik ten jest wyższy, tym jest lepszy. Różnica między 100% a wskaźnikiem oznacza brak kasowego pokrycia w ujęciu pieniężnym w przychodzie.

Uwaga:

Do rachunku przepływu środków pieniężnych nie można podchodzić bezkrytycznie. Dodatnia nadwyżka środków pieniężnych nie świadczy jeszcze o zdolności płatniczej, podobnie jak ujemna nie może być interpretowana jako brak środków na regulowanie zobowiązań. Wartość ujemna często powstaje przy znacznym udziale sprzedaży kredytowej w całości obrotu, co jest związane ze wzrostem należności. Z kolei dodatnia nadwyżka powstaje przy zużywaniu zgromadzonych materiałów, bez jednoczesnego odtwarzania stanu zapasów. Podobnie sytuacja będzie się przedstawiać w przypadku zakupu materiałów na kredyt kupiecki. Analizy sprawozdania z przepływu środków pieniężnych należy więc dokonywać w powiązaniu z oceną stanu należności, zobowiązań czy poziomu zapasów itp.

Jak wynika z powyższego opisu nie można w sposób jednoznaczny interpretować wartości pojedynczych wskaźników i wyciągać na tej podstawie konkretnych wniosków. Jednak analiza całościowa pozwala na ogólne określenie kondycji przedsiębiorstwa i jednocześnie zmniejszenie ryzyka podjęcia niewłaściwej decyzji.

Załącznik nr 5

Stan odpisów z tytułu aktualizacji wyceny aktywów oraz rezerw na zobowiązania według stanu na dzień 31.12.2008 r.

w tys. zł.

Lp.	Treść	Aktywa finansowe	Rzeczowy majątek trwały	Zapasy środków obrotowych	Należność		Rezerwa na podatek odroczony	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	Pozostałe rezerwy	Razem
					główna	odsetki				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	**Stan na początek okresu**	**11**	**0**	**774**	**1 816**	**166**	**9 610**	**1 878**	**22**	**14 277**
2	Odpisy z tytułu aktualizacji wyceny	238	0	37	44	362	x	x	x	**681**
3	Utworzenie rezerwy	x		x	x	x	8 349	479	32	**8 860**
	Razem (2 + 3 + 4)	**238**	**0**	**37**	**44**	**362**	**8 349**	**479**	**32**	**9 541**
4	Wykorzystanie	0	0	0	372	89	50	485	32	**1 028**
5	Ustanie przyczyn, dla których dokonano:	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
	a) odpisów	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
	b) utworzenie rezerw	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
6	Rozwiązanie odpisów na skutek spłaty należności	0	0	0	25	92	x	x	x	**117**
7	Inne	0	0	0	0	-30	0	0	0	**-30**
	Razem (4 + 5 + 6 + 7)	**0**	**0**	**0**	**397**	**151**	**50**	**485**	**32**	**1 115**
8	**Stan na koniec okresu**	**249**	**0**	**811**	**1 463**	**377**	**17 909**	**1 872**	**22**	**22 703**